

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Mejdahl (V):

Under førstebehandlingen af L 188 opfordrede jeg landbrugsministeren til, når vi kom til den praktiske vejledning, at sørge for, at den blev så enkel som muligt. Nu ser det ud til, at jeg er blevet imødekommet, for landbrugsministeren har lavet et forlig med landbruget, hvori også det med sprøjtejournaler indgår. Jeg vil derfor godt spørge landbrugsministeren: Hvilke virkninger vil forliget af 6. april få på lovforslaget her?

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Det er rigtigt – hr. Mejdahl har været i mine tanker og formentlig også i landbrugets.

Aftalen med landbruget betyder, at bekendtgørelsen bliver lavet på en sådan måde, at der bliver mindst muligt formkrav og det bliver enklest muligt for landmændene at udfylde dette her. Men det giver ikke anledning til ændring i lovteksten. Det kommer til at stå i bekendtgørelsen, og jeg vil drøfte den med organisationerne, inden jeg udsteder den.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1-8

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

21) *Forespørgsel nr. F 23:*

Forespørgsel til boligministeren, skatteminister og ministeren for erhvervspolitisk samordning:

»Hvilke initiativer vil regeringen tage for at sætte gang i ejerboligmarkedet, sikre lavere boligudgifter, sikre, at kreditforeningerne overholder den gældende realkreditlov, sikre, at skatteværdien af højt forrentede kontantlån bevares, sikre, at boligejerne ved en eventuel skattereform får garanti for, at deres nettoskattelettelser bliver af samme størrelse som lejernes, samt sikre, at omkostningerne ved handel med fast ejendom nedsættes?«

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 11/3 93. Fremme af forespørgslen vedtaget 17/3 93).

Anden næstformand (Grove):

Jeg beder om ro i salen.

Begrundelse

Kirsten Jacobsen (FP):

Når Fremskridtspartiet igen rejser en forespørgselsdebat om boligejerne og deres økonomiske situation, skyldes det, at Folketinget i mange år ikke har gjort andet end at gøre boligejernes situation dårligere og dårligere. Det har man gjort ved at lave en skattereform, som har begrænset deres rentefradragsret, det har man gjort ved at gennemføre en offentlig vurdering, som har fået ejendomsskatter og lejeværdi og andet til at stige. Det har man gjort på andre politiske måder.

Det er, som om flertallet her i Folketinget har haft den opfattelse, at boligejere var et fredløst folkefærd, som man kunne gøre, jeg havde nær sagt hvad som helst ved. Når man så havde bragt dem på fallittens rand – det har vi set med alle de tvangsauktioner – så satte man sig sammen for at finde ud af, om man dog ikke kunne smide en redningskrans ud til dem. Det er en fuldstændig forfejlet politik.

Danske boligejere bor i deres boliger og har købt dem for at have en god ramme om familiens liv. Det har man ikke her i Tinget sørget for at der var politiske muligheder for at man kunne opretholde på fornuftig vis.

Vi synes i Fremskridtspartiet, at det er for dårligt. Man taler så meget om, at man skal have et selv bærende landbrug, og at erhvervs- livet skal kunne klare sig selv. Men trods de fine udtalelser, man altid kommer med, vedta-

[Kirsten Jacobsen]

ger man det ene politiske overgreb efter det andet, som gør, at mange forskellige grupper, herunder også boligejerne, som sagt bliver afhængige af offentlig hjælp. Det er en fuldstændig akavet situation, og det er en fuldstændig forfejlet politik.

Vi ønsker, at man skal gå den modsatte vej og lempe de regler, der gælder for boligejerne. Det er bl.a. den fiktive lejeværdibeskatning. Det er ejendomsskatterne. Og det er mange forskellige andre ting.

Hvis man her fra Tinget undlod den ene gang efter den anden ved hjælp af politiske indgreb at forringe boligejernes situation, så ville boligejerne sagtens kunne klare sig selv, og så behøvede vi ikke alle de boligpakker – jeg har snart ikke tallet på dem – som hver eneste gang har kostet milliarder af kroner, og hvor boligejerne efterhånden føler sig som et folkefærd, der står med hatten i hånden foran de offentlige kasser for at få andel i de smuler, man smider ud her fra Folketingets side, hver gang for mange er gået på tvangsauktion.

Det sørgelige ved situationen er netop, at tvangsauktionerne ikke er bragt ned på et rimeligt antal. Nu er tvangsauktioner ikke rimelige overhovedet, men det kan ikke undgås – og sådan har det også altid været – at der er et eller andet lavt antal tvangsauktioner. Men uanset hvad der er lavet af redningsaktioner herindefra, er antallet af tvangsauktioner alt for højt.

Priserne er stagneret, boligejerne kan ikke sælge deres ejendomme, og kan de endelig sælge, er det ofte med tab, og det hindrer mobiliteten, og det er fuldstændig den omvendte verden, når vi taler om, at der skal folk i arbejde.

Besvarelse

Boligministeren (Kofod-Svendsen):

Fremskridtspartiet har med forespørgslen rejst en række spørgsmål om ejerboligmarkedet.

Vedrørende spørgsmålene om at få gang i ejerboligmarkedet og opnå lavere boligudgifter vil jeg gerne med det samme slå fast, at det er regeringens opfattelse, at det er overordentlig vigtigt for hele samfundet, at ejerboligmarkedet fungerer godt. Vi ved alle, at vi nu i flere år har haft en situation med alt for mange tvangsauktioner på ejerboligmarkedet – af flere årsager.

Blandt andet på grund af realkreditinstitutternes ambulancetjeneste er der nu heldigvis en tendens til fald i antallet af tvangsauktioner, men markedet er stadig trægt, og omsætningen af ejerboliger ligger stadig langt under det normale niveau.

Derfor har regeringen med boligpakken, der blev fremsat i sidste måned, og som snart vil være vedtaget, taget en række initiativer. Det er initiativer med et bredt sigte. Initiativerne har ud over at stimulere den økonomiske aktivitet og dermed give øget beskæftigelse også til formål at medvirke til en øget aktivitet på ejerboligmarkedet.

Et af de væsentlige elementer i boligpakken er indførelsen af valgfrihed mellem annuitetslån og mixlån ved belåning af ejerboliger. Mixlånene blev indført ved kartoffelkuren i oktober 1986 og havde til formål at fremme opsparringen. De virkede efter hensigten og har en væsentlig del af æren for det store overskud, vi nu har på betalingsbalancen.

Men med den betydelige opsparring, vi nu har opnået, er det forsvarligt igen at give mulighed for at vælge annuitetslån. Annuitetslånet indebærer en væsentlig lettelse i begyndelsesydelse for låntagerne. Nettoydelsen i det første år reduceres således med ikke mindre end 15 pct. Hvis man skulle opnå den samme reduktion i nettoydelsen ved et rentefald, ville det kræve et fald i renten fra 10 pct. til ca. 7½ pct. Hertil kommer, at der i den senere tid også er begyndt at ske et fald i renten, hvad vi alle kan glæde os over. Det medfører i sig selv en yderligere reduktion af begyndelsesydelsen.

Både muligheden for at opnå annuitetslån og rentefaldet har betydning ved ejerskifte og vil på den måde medvirke til at øge omsætningen på ejerboligmarkedet. Det må også forventes, at det vil medføre et mindre løft i ejerboligpriserne. Det er der et stort behov for netop nu. De senere års fald i ejerboligpriserne har bevirket, at mange boligejere har fået negativ friværdi. De har derfor meget vanskeligt ved at sælge deres bolig, selv om de har et ønske herom. Derved er der opstået en ond cirkel, hvor den naturlige mobilitet hindres.

Lettelsen i begyndelsesydelsen har også betydning for nybyggeri samt om- og tilbygning og dermed for beskæftigelsen i byggebranchen. Endelig vil de lavere ydelser gavne familier, der er midlertidigt ramt af en social begi-

[Boligministeren]

venhed som f.eks. arbejdsløshed eller skilsmisse. De vil i mange tilfælde have mulighed for at omlægge de eksisterende lån til annuitetslån og derved nedbringe de månedlige ydelser. Derved øges deres mulighed for at blive boende i deres bolig, og her skal man gøre sig klart, at seriøs finansiel rådgivning er overordentlig vigtig.

Et andet væsentligt element i boligpakken er den midlertidige fritagelse for stempelafgift af skøde om overdragelse af ejerboliger. Denne fritagelse skal gælde fra lovforslagets fremsættelse og til udgangen af oktober i år. Lempelsen vil betyde, at handelsomkostningerne ved en handel med et hus til en pris på f.eks. 600.000 kr. reduceres med 3.600 kr.

De erfaringer, vi har fra 1990-91 med den midlertidige lempelse af stempelafgiften ved handel med ejerboliger, viser, at dette har en positiv effekt for antallet af solgte ejerboliger.

Lad mig herefter vende mig til spørgsmålet om kreditforeningernes udlånsvirksomhed. Jeg vil gerne begynde med at slå fast, at myndighederne hele tiden sikrer, at realkreditloven overholdes. Vi har et finanstilsyn, der løbende kontrollerer realkreditinstitutternes udlånsvirksomhed, og jeg har fuld tillid til Finanstilsynets evner på dette område.

Vedrørende realkreditinstitutternes fastlæggelse af institutternes generelle udlånspolitik vil jeg gerne understrege, at det er op til ledelsen i de enkelte institutter at drive en i forhold til lovgivningen og institutterne ansvarlig udlånspolitik. Jeg lægger imidlertid vægt på, at også realkreditinstitutterne medvirker til at sikre boligejerne en rimelig boligudgift, og realkreditfinansiering er den billigste form for finansiering for boligejerne.

Jeg har derfor haft en række drøftelser med realkreditinstitutternes ledelser, hvor jeg har understreget, at det er en grundig og realistisk værdiansættelse af ejendommen og ikke af debitor, der danner basis for det korrekte udmålte realkreditlån. En udlånspolitik, der på forhånd udelukker visse ejendomme og visse geografiske områder samt i væsentlig grad baserer sig på debitorens soliditet, er derfor ikke i realkreditlovens ånd. Det er et af realkreditsystemets særkender, at grundlaget for lånets størrelse er den faste ejendomsværdi. Jeg mener ikke – selv om jeg ikke er uenig i, at de seneste års tab i realkreditinstitutterne maner til forsigtighed – at dette princip skal fraviges.

Så en enkelt bemærkning vedrørende kontantlån. Der bliver spurgt, hvordan regeringen vil sikre, at skatteværdien af højtforrentede kontantlån bevares. Jeg må her bemærke, at forespørgerne kommer ind på et emne, der er omfattet af et verserende lovforslag, nemlig L 191, om omlægning af kontantlån. Dette lovforslag, der er fremsat af Det Konservative Folkeparti, men som – som alle ved – også ligger Fremskridtspartiet meget på sinde, var til første behandling her i salen så sent som den 18. marts i år, så det må være tilstrækkeligt, at jeg henviser til den behandling og det efterfølgende udvalgsarbejde.

Det næste spørgsmål omhandler også skatteområdet, nemlig hvordan regeringen vil sikre, at boligejerne ved en eventuel skattereform får garanti for, at deres nettoskattelettelser bliver af samme størrelse som lejerne.

Det er et spørgsmål, som vi har haft lejlighed til at debattere en hel del gange her i folketingsalen. Jeg kan derfor henvise til, at det i regeringsgrundlaget er fastslået, at den samlede skatteomlægning udformes, så der sikres balance såvel socialt som mellem de forskellige boligformer, og at regeringen har givet boligejerne en garanti for, at skatteomlægningen ikke forringer det samlede økonomiske grundlag for den enkelte ejerboligfamilie. Dette er fortsat regeringens ståsted i denne sag.

Det sidste spørgsmål drejer sig om nedsættelse af omkostningerne ved handel med fast ejendom. Jeg har allerede nævnt den midlertidige fritagelse for stempelafgift af skøde m.v. ved overdragelse af ejerboliger. Med denne lempelse har regeringen allerede vist vilje til at investere cirka 150 mio. kr. i at nedbringe handelsomkostningerne for ejerboliger.

Endvidere har industriministeren fremsat lovforslag vedrørende ejendomsformidling, L 225, som var til første behandling her i salen den 24. marts i år. Jeg skal tillade mig at henvise hertil. Lovforslaget følger den betænkning, som det såkaldte Børge Dahl-udvalg afgav i december 1992.

Til afslutning skal jeg bemærke, at man bedst gavner situationen på ejerboligmarkedet ved at vise tillid til fremtiden. Regeringen har med boligpakken og erhvervspakken taget et initiativ, der skal bringe ejerboligmarkedet til igen at fungere normalt.

[Boligministeren]

Jeg har med tilfredshed noteret mig, at Dansk Ejendomsmæglerforening har taget imod boligpakken som en kærkommen håndsrækning og opmuntring. Lad os nu se, hvordan pakkerne virker. Det, ejerboligmarkedet netop nu har brug for, er ro og stabilitet. Det er et marked, hvor forventninger til fremtiden spiller en stor rolle. Får vi først for alvor vendt udviklingen og genskab optimismen, vil det i sig selv give basis for en yderligere gunstig udvikling.

Årsagen til den beskedne omsætning er jo ikke mindst, at mange potentielle købere forholder sig afventende. Det er denne holdning, vi skal have ændret. Vi skal have nedsat transaktionsomkostningerne ved hushandler gennem en øget konkurrence i ejendomsformidlerbranchen. Det vil resultere i mindre udgifter i forbindelse med flytning til gavn for mobiliteten på ejerboligmarkedet, for ejendomspriserne og for omsætningen.

*Forhandling***Kirsten Jacobsen (FP):**

Det må jo unægtelig forekomme underligt – det forekommer i hvert fald Fremskridtspartiet underligt – at når man stiller en forespørgsel til boligministeren, til skatteministeren og til ministeren for erhvervspolitisk samordning, vil regeringen, at det er boligministeren alene, der besvarer forespørgslen. Det tager jeg som et udtryk for, at regeringen ikke tager disse problemer særlig alvorligt; det viser boligministerens tale jo også ganske tydeligt.

Jeg tager det også som et udtryk for, at regeringen har erkendt, at dette er et område, som man skal overlade til en konfliktsky person, og derfor har man sikkert med rette valgt boligministeren, som jo er ekspert på dette område.

Men ingen af de dele gavner boligejerne, og jeg synes egentlig, at det havde været mere reelt af regeringen i hvert fald at tage debatten – jeg kan nemlig godt acceptere, at Folketingets partier er uenige om mangt og meget – for så havde man i hvert fald fået nogle krystalklare meldinger ud, som landets boligejere kunne forholde sig til, for det er først og fremmest det, de har manglet. Der har ikke kun været ild i munden, der har været hele får, og derfor har boligejerne ikke vidst, om de var købt eller solgt.

Den tale, som boligministeren holdt på regeringens vegne, var jo kun en redningskrans; det var en af de sædvanlige hjælpeaktioner. Når man har smadret markedet, erkender man, at noget må vi gøre, for ellers skal vi også sætte noget i værk over for alle de opløste familier og alt muligt andet, så vi må hellere gøre en lille bitte smule.

Det havde været bedre at sørge for, at de boligejere, som går på arbejde hver dag, tjener deres penge, og som ikke har købt for at spekulere, men for at bo, også bevarer de økonomiske muligheder, som faktisk var til stede den dag, de købte deres ejerbolig, i stedet for hvert eneste år bare at forringe dem. Alene den sidste offentlige vurdering har været et dolkestød for mange boligejere, særlig for de dårligst stillede. De bedrestillede boligejere har selvfølgelig også mærket det, men de har bedre råd. De skal nedsætte deres forbrug en lille bitte smule, nå ja, det er ikke så slemt, men mange unge, mange nyetablerede boligejere kan alene på grund af den 19. alm. vurdering bringes i en situation, hvor de ikke er mange centimeter fra en tvangsauktion.

Jeg er da enig med boligministeren i, at det er godt med annuitetslån, det har Fremskridtspartiet foreslået gang på gang. Vi har fået at vide både af denne regering og af den tidligere regering, at man nærmest ville smadre hele samfundsøkonomien, hvis man tillod sig noget så vanvittigt som at indføre annuitetslån. Det har denne regerings medlemmer i hvert fald tidligere sagt, når forslagene har været debatteret, og det har også nogle af denne regerings ministre som ordførere for deres partier.

Tilskudsordningen til vedligeholdelsesarbejder er også en ordening, som går ud på, at man, når man har opsuget penge fra alle boligejerne, rige som fattige, deler denne pose penge ud til de boligejere, der er rige nok til at lægge den egenkapital til, som er en forudsætning for at få del i statstilskuddet. Det er også den omvendte verden. Når det drejer sig om rentefald, hilser vi det alle med glæde, vi burde jo stå her og klappe i hænderne. Men jeg synes, det er flot, hvis regeringen ligefrem vil tage æren for, at Tyskland nedsætter renten, og hvis regeringen siger: Nå ja, men nu har vi også gjort noget for boligejerne. Det er vist lige at stramme det for meget.

[Kirsten Jacobsen]

Ingen vil da overhovedet argumentere imod, at et internationalt rentefald vil hjælpe boligejerne. Men jeg synes ikke, at de danske boligejere skulle nøjes med det, man foranstalter i Tyskland, og som får indflydelse på renten internationalt set. Man burde også nationalt kunne forvente noget andet end redningsaktioner.

Også regeringens forslag om at nedsætte handelsomkostningerne er jo en panikreaktion. Det er rigtigt, at handelsomkostningerne ved en ejendomshandel er for store, det er rigtigt, at handelsomkostningerne er med til at hæmme mobiliteten, men det har de jo været i rigtig mange år, og den midlertidige stempel-fritagelse, som regeringen har lagt op til i boligpakken, er ikke noget, der vil hjælpe.

Boligministeren gjorde meget ud af at fortælle, at Dansk Ejendomsmæglerforening jo med glæde havde taget imod dette tilbud. Må jeg have lov til at citere fra et telegram fra Ritau fra den 23. marts 1993 klokken 16.39:

»Boligpakken vil kun få beskeden betydning for handel med fast ejendom, forudser Knud Pedersen, landsformand for Dansk Ejendomsmæglerforening.«

Han erkender dog, at branchen er i en sådan situation, at man ikke kan tillade sig at være utaknemlig. Jeg fortsætter citatet:

»Pakken vil ikke betyde ret meget, men i dag er vi taknemlige for lidt, siger Knud Pedersen.«

Hvis regeringen kan få det til en vild glæde over regeringens initiativer, skal man vistnok have Vorherre til hjælp, og det kan jo være, det er derfor, de har sendt boligministeren op for at forsvare det.

Boligejerne køber i tillid til en bestemt lovgivning, og jeg synes, regeringen skulle begynde at tænke over, om man ikke skulle skabe en stabil situation, så de økonomiske forudsætninger, som de regner meget nøje og alvorligt på, når de flytter ind i boligen, i hvert fald ikke forværres det ene år efter det andet. Det er dét, der er sket.

Når det drejer sig om at prøve på at gøre noget for at give boligejerne en garanti mod fremtidige kommandoraid i form af en yderligere reduktion af skattefradragetsretten, har der jo ikke været meget hjælp at hente. Det er der heller ikke nu, og jeg minder om, at så sent som sidste sommer udtalte den nuværende

skatteminister, at rentefradragsretten bestemt ikke var fredet. Jeg kunne så spørge, om regeringen står bag de udtalelser, som den nuværende skatteminister fremsatte sidste sommer om, at der ikke skulle gives nogen garantier mod en yderligere reduktion af rentefradragsretten.

Jeg kunne også godt tænke mig at spørge regeringen, om man var enig med den nuværende skatteminister, da han samtidig sidste sommer også sagde, at det dog kun skulle gælde for fremtidige lån, hvorimod man gerne ville frede eksisterende realkreditlån, så folk med eksisterende realkreditlån i det mindste kunne blive sikret mod yderligere reduktion af rentefradragsretten. Men i hvert fald er det ikke den vej, Fremskridtspartiet ønsker at gå, og vi er glade for, at også andre partier vil gøre noget mere for boligejerne. Jeg skal derfor på vegne af Fremskridtspartiet, Det Konservative Folkeparti og Venstre fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet Folketinget ønsker at skabe tillid og fremgang for ejerboligmarkedet, pålægges regeringen

- at fremsætte lovforslag, der indfører et maksimum for lejeværdien af egen bolig for den enkelte boligejer svarende til beløbet for skatteåret 1992,
- at sikre, at lejeværdien af egen bolig skal aftrappes som led i en skattereform,
- at sikre, at ejendomsskatterne helt kan afskaffes i den enkelte kommune, og
- at garantere, at boligejernes samlede økonomiske situation i en kommende skattereform bliver forbedret.

Tinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 38).

Anden næstformand (Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se foran). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Skatteministeren (Stavad):

Jeg forstod nærmest fru Kirsten Jacobsen

[Skatteministeren]

sådan, at hun havde fortrudt, at hun havde stillet en forespørgsel til boligministeren samt de to øvrige ministre. I hvert fald var fru Kirsten Jacobsen særdeles utilfreds – jeg synes endda også på en absolut ikke ordentlig måde – i sin kommentar til boligministeren.

Jeg mener, det er helt naturligt, når der rejses en forespørgsel til tre ministre i en regering, at det er én minister, der svarer, og da dette er et boligspørgsmål, at det så er boligministeren. Det er udtryk for, at der står en enig regering bag hvert et ord, boligministeren har sagt, og at det derfor ville være lidt underligt, hvis fru Kirsten Jacobsen ønskede, at tre ministre skulle stå op og holde samme tale. Det mener jeg ville være spild af Folketingets tid.

Måtte jeg så komme med en enkelt bemærkning til fru Kirsten Jacobsen, der mener at kunne huske, at jeg har sagt et eller andet for et år siden om rentefradragsretten. Jamen fru Kirsten Jacobsen, det har været min – på samme måde, som det er den nuværende regerings – opfattelse, at vi skal have skatteprocenten ned på arbejdsindkomst. Derimod er der ingen, der har talt om et særligt indgreb i forhold til rentefradragsretten. Det er da en nyskabelse hos Fremskridtspartiet, at man mener, at det drejer sig om at holde de højest mulige skatteprocenter, for jo højere skatteprocenter, jo større værdi har rentefradraget. Jeg synes, at det er en interessant nyskabelse hos Fremskridtspartiet.

I Socialdemokratiet og i regeringen er vi af den opfattelse, at det handler om at få skatten på arbejdsindkomst ned. Som en helt uundgåelig følge af det falder værdien ikke bare af rentefradrag, men også af andre fradrag.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg vil gerne sige til skatteministeren, at Fremskridtspartiet bestemt ikke har fortrudt, at vi også i år har stillet en forespørgsel om ejerboligens trængte økonomiske situation.

Jeg kan ikke forstå, hvad det var, jeg skulle have gjort over for boligministeren, som ikke var særlig ordentligt. Boligministeren er jo en pæn mand, og det vil jeg da også gerne være. (Munterhed). Der er jo mange, der siger, at de største mandfolk er dem, der går i kjoler.

Jeg vil gerne sige til skatteministeren, at når vi har stillet forespørgslen til tre ministre, er

det selvfølgelig, fordi boligejernes situation – og det ved enhver herinde – først og fremmest er en situation, som er betinget af skat. At der yderligere er realkreditlov deri, ved enhver også. Men vi ved også, hvad det er, der har gjort boligejernes økonomiske situation så dårlig, som den er. Det er først og fremmest den skattereform med en reduktion af rentefradragsretten, som vi fik i midten af 1980'erne, og dernæst gennemførelsen af den 19. alm. vurdering, og begge dele er skatteministerens område. Derfor synes vi, det er lidt flot og lidt elegant at lade boligministeren tage dette område også, og det gik han da også let og elegant hen over.

Vi havde forventet, at skatteministeren ville komme med nogle perspektiver med hensyn til fremtiden, nogle garantier til boligejerne om, at de kunne leve i fred for nye kommandoraid. Og de garantier, som boligministeren kom med, er de garantier – eller mangel på samme – som vi har hørt den ene gang efter den anden. Man skal være åh så flinke, og så sidder man bare og venter, indtil man får det næste hug.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Det var fru Kirsten Jacobsen for fuld udblæsning, som vi kender hende, og som vi var forberedt på det, både i motiveringen af forespørgslen og i den efterfølgende reaktion på ministerens tale. Det var en understregning af Fremskridtspartiets synspunkter om, at man føler, at boligejerne er et fredløst folkefærd, at man ikke giver dem muligheder for at eksistere, at der sågar er ført dolkestød mod boligejerne. Der blev ikke lagt fingre imellem.

Jeg forstod på fru Kirsten Jacobsens sidste bemærkninger her, at dette først og fremmest drejer sig om skat. Jeg synes, at hvis fru Kirsten Jacobsen faktisk mener det, der blev sagt tidligere, nemlig at boligejerne er gjort afhængige af offentlig hjælp, og at boligejerne sagtens kan klare sig selv, har jeg et godt forslag til fru Kirsten Jacobsen, som jeg gerne ville høre en reaktion på: at vi simpelt hen tager boligejerne ud af indkomstbeskatningen. Var det ikke en idé, fru Kirsten Jacobsen? Så kan vi én gang for alle komme ud af denne diskussion. Vi stryger lejeværdien, vi stryger rentefradraget, så er det slut med den diskussion.

[Jørgen Estrup]

Det synes jeg egentlig fru Kirsten Jacobsen og Fremskridtspartiet skulle overveje. Det ville hjælpe meget på debatten.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Det var hr. Jørgen Estrups bemærkninger, som jo går ud på, at han tilsyneladende mener, at det var en god idé, at man tog parcelhusejerne helt ud af selvangivelsen og fjernede rentefradragsretten og lejeværdien. Det vil jeg gerne tage kraftigt afstand fra, og så vil jeg spørge regeringen, om det er regeringens politik.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

At hr. Jørgen Estrup opfatter det, jeg siger, som værende typisk for mig eller for Fremskridtspartiet, er jeg ikke spor overrasket over. Det skyldes nemlig, at vi normalt – og også i denne sag – har den samme holdning hver gang. Når den ikke er blevet ændret, er det, fordi man ikke her i Tinget har gjort noget, som ændrer situationen for boligejerne.

Boligejerne føler meget mere det, jeg gav udtryk for, end de flotte økonomisk-teoretiske bemærkninger, som hr. Jørgen Estrup gav udtryk for. Jeg vil gerne tage skarp afstand fra det, hr. Jørgen Estrup sagde, og som er lige så typisk for hr. Jørgen Estrup: Jamen så lad os tage boligejerne ud af skattesystemet. Hvis man så også kunne tage deres lån ud af belåningssystemet med tilbagevirkende kraft, hr. Jørgen Estrup, kunne vi begynde at tale om det, men hr. Jørgen Estrup ved jo godt, at det er noget teoretisk sludder. For hr. Jørgen Estrup ved godt, hvad resultatet vil blive, hvis vi regner på begge sider af vægtskålen. Ja, tvangsauktionerne ville stige i en grad, så jeg ikke ved, om retterne overhovedet kunne behandle dem.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Nu ved jeg ikke, om fru Kirsten Jacobsen kan tillade sig at tale på alle boligejeres vegne. Jeg vil dog i hvert fald gerne minde fru Kirsten Jacobsen om, at jeg også er boligejer. Jeg føler ikke rigtig, at det var mine synspunkter, der blev dækket her.

Men jeg synes først og fremmest ikke, at jeg er særlig overbevist af argumenter som, at det er noget teoretisk sludder. Jeg kunne godt ønske mig en lidt mere dybtgående forklaring både fra fru Kirsten Jacobsen og hr. Peter Brixtofte på, hvad det er, der gør, at man ikke kan tage boligejerne ud af indkomstbeskatningen. Hvad kan det mon være? Er det, fordi de bliver mishandlet ved at have et rentefradrag? Er det det, man har i tankerne? Eller hvad er begrundelsen egentlig?

Er sagen ikke den, at der ligger et pænt indirekte tilskud over skattelovgivningen, og at det er det, man ikke vil diskutere, samtidig med at man påstår, at boligejerne konstant bliver mishandlet. Men vi er nogle, der ikke føler, at vi som boligejere behøver tilskud. Jeg tror heller ikke, fru Kirsten Jacobsen som boligejer behøver tilskud.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Hvis man følger forslaget fra Det Radikale Venstre, betyder det drabelige stigninger i boligudgiften for parcelhusejerne og ejerne af ejerlejligheder. Det ved hr. Jørgen Estrup også.

Kan vi ikke få noget svar fra regeringen på, om det er regeringens politik? Det synes jeg vi har krav på. Ellers må vi have et svar fra CD's ordfører, fra Kristeligt Folkepartis ordfører og fra Socialdemokratiets ordfører: Kan man gå ind for Det Radikale Venstres forslag om, at man fjerner rentefradragsretten fra parcelhusejere?

Samordningsministeren (Mimi Jakobsen):

Naturligvis skal hr. Peter Brixtofte og andre da have et svar. Nej, det er ikke regeringens politik. Og den søde lille krølle på historien er så, at Centrum-Demokraterne for 20 år siden blev dannet på sloganet »boligen ud af selvangivelsen«. Men det er jo 20 år siden, og der er sket det i mellemtiden, som det også fremgår af hr. Peter Brixtoftes egne bemærkninger, at forskydningerne er sket på en sådan måde, at der er tusinder af mennesker, der har disponeret ud fra rentefradragsretten, og at priserne er blevet sat derefter. Jeg kender godt økonomers tale om, at så vil markedet bare tilpasse sig, men det betyder jo et opsparende tab, et formuetab i 100.000 kr.s-klassen for masser af mennesker, og derfor bevæger regeringen sig

[Samordningsministeren]

selvfølgelig i realiteternes verden. Og ganske uanset det principielle synspunkt, som mit eget parti altså er blevet dannet på, må man erkende, at de to ting balancerer ikke: lejeværdien på den ene side og rentefradragsretten på den anden. Sådan forholder det sig i dag.

Så kan man have et principielt synspunkt om, hvorvidt det i det hele taget er hensigtsmæssigt, rimeligt, fornuftigt, om det står nogen steder i grundloven, at sådan burde det være én gang for alle. Men vi bevæger os naturligvis i realiteternes verden og tager udgangspunkt i ejerboligfamiliernes situation, som den er i dag. Og det er selvfølgelig det, der vil danne baggrunden for de overvejelser, der pågår i regeringen om omlægninger i forbindelse med den store skatteomlægning.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg er glad for, at samordningsministeren i hvert fald slog fast, at hr. Jørgen Estrups filosofiske betragtninger ikke har dækning i regeringen. Så er vi kommet så langt.

Jeg kan da være enig med hr. Jørgen Estrup i, at hr. Jørgen Estrup og jeg formentlig ikke har brug for rentefradragsretten. Men hvad i alverdens riger og lande, hr. Jørgen Estrup, har det med sagen at gøre? Mange hundrede tusinde boligejere er fuldstændig afhængige af, at de forudsætninger, hvorunder de etablerede sig som boligejere, ikke forringes. Og der er ingen af de mange hundrede tusinde boligejere, som kan få nogen som helst glæde af, at hr. Jørgen Estrup og jeg og formentlig andre her i salen kunne undvære rentefradragsretten.

Må jeg så ikke godt sige til hr. Jørgen Estrup, når jeg siger, det er noget teoretisk pladder: Der findes utallige – rigtig mange – undersøgelser, som viser, at det at skille privatrenter og erhvervsmæssige renter ad er som at skille koldt og varmt vand. Det har selv Det Radikale Venstre ikke fundet en opskrift på endnu. Hvis man tager rentefradragsretten ud af indkomstselskabet, betyder det, at alle lønmodtagere får den rene vare, netto- og bruttoudgiften bliver den samme. Har man derimod en lille privat erhvervsvirksomhed, skal man såmænd nok få en kassekredit og dermed fuld rentefradragsret.

Synes hr. Jørgen Estrup virkelig, at det er et sådant system, vi skal kreere her i Folketinget?

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Det beroligede mig og sikkert også mange andre, at samordningsministeren irettesatte hr. Jørgen Estrup her fra talerstolen og gjorde det klart, at hr. Jørgen Estrup ikke bevægede sig i realiteternes verden, men at de to ting, som hr. Jørgen Estrup nu sætter over for hinanden, lejeværdien og rentefradragsretten, overhovedet ikke balancerer økonomisk, og at man derfor selvfølgelig ikke kan modregne dem.

Dette er meget illustrerende for, hvor stor forskel der er på regeringspartierne, og det er svært for os andre at se, hvordan de to opfattelser, der her kommer så tydeligt til udtryk mellem to af regeringens egne partier, skal harmonere i en kommende skattereform. Der er ikke noget at sige til, at der er så megen usikkerhed om realiteterne i en kommende skattereform, når man kan få to så helt forskellige meldinger fra to af regeringens partier.

Jeg vil gerne spørge hr. Jørgen Estrup, om han vil være venlig at oplyse over for Folketinget, hvad det er for to ulige størrelser, han har sat over for hinanden, og som Det Radikale Venstre ønsker skal gå lige op med hinanden, hvor meget rentefradragsretten betyder i kroner og øre, og hvor meget lejeværdien af egen bolig betyder i kroner og øre, så vi helt kan få klarlagt, hvad det er, hr. Jørgen Estrup mener boligejerne fortjener. Hvor mange gange skal det samme beløb inddrages i forhold til det, boligejerne slipper for efter hr. Jørgen Estrups forslag?

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Fru Kirsten Jacobsen spurgte mig, hvad det overhovedet havde med sagen at gøre, at både hun og jeg formentlig kunne klare os uden rentefradragsretten.

Det har en del med sagen at gøre, fru Kirsten Jacobsen, for Fremskridtspartiet og andre – det gælder også De Konservative og Venstre – har det med at tale på alle boligejeres vegne og lade, som om boligejerne som helhed er et truet folkefærd. Det var det, fru Kirsten Jacobsen startede med heroppefra. Det er det, fru Pernille Sams nu fortsætter med. Det er en utrolig dårlig vane, og jeg synes, at fru Kirsten Jacobsen skulle tænke over, at man på den måde er med til at forplumre hele debatten.

[Jørgen Estrup]

Dette er ikke et socialt truet folkefærd, men det er en gruppe, som skal behandles rimeligt. Det er også derfor, jeg synes, at man skal gøre opmærksom på, at nogen i den gruppe ikke har de samme behov som andre; det er et fordelingspolitisk problem.

Så vil jeg gerne føje til – for det var åbenbart ikke gået op for hverken fru Pernille Sams eller fru Kirsten Jacobsen – at når jeg bragte dette på bane, var det ikke, fordi det var radikal politik eller regeringens politik. Det var for at understrege den hulhed, der er i argumentationen fra både Fremskridtspartiet, fru Pernille Sams og hr. Peter Brixtofte, når man går herop og påstår, at dette er altså en mishandling af boligejerne over skattesystemet. Det, der er tale om, er, at de tre partier ikke kan undvære, at boligejerne er med i skattesystemet, for så får man ikke det tilskud, der ligger i rentefradragsretten. Det er jo det, sagen drejer sig om.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Jeg vil gerne over for hr. Jørgen Estrup oplyse, at der er titusinder af familier, der er gået ned med flaget de seneste år, fordi de ikke har kunnet betale. Og hvis det forslag, som hr. Jørgen Estrup har været fremme med, gennemføres, kan det for en typisk nyetableret familie betyde en årlig skattestigning på 40.000 kr.

Det er simpelt hen mageløst, at man som regeringsparti kan komme frem med sådan nogle tanker i en tid, hvor parcelhusmarkedet er fuldstændig i bund, hvor man ikke kan sælge, og hvor folk, der vil flytte fra en del af landet til en anden, ikke kan komme af med deres bolig.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Må jeg ikke sige til hr. Jørgen Estrup, at det handler om, at man i dette Folketing i de sidste 7 år har inddrevet milliarder på milliarder fra boligejerne, fattige som rige. Og den byrde har naturligvis ramt de dårligst stillede boligejere hårdere, end den har ramt de bedrestillede boligejere. Sådan er det; det er almindelig logik. Det, man så bagefter har gjort, er at fordele nogle smuler af de milliarder, man har inddrevet på en selektiv og betonagtig måde, så det er de allerallerdårligst stillede, som kan få en lille luns.

Fremskridtspartiets politik på dette område er, at man skulle have ladet være med at inddrive de mange milliarder kroner fra boligejerne. Man skulle have ladet boligejerne leve i fred og ro i deres egen bolig uden at drive politisk hetz mod dem, så havde man været fri for at vedtage boligpakke nr. 1, boligpakke nr. 2, boligpakke nr. 3, boligpakke nr. 4, boligpakke nr. 5 og nu det sidste eksempel; hver gang koster det 1 mia. kr., som man kan reklamere med er Folketingets hjælp til boligejerne, men det er en brøkdal af de penge, som man tidligere har krævet op fra de samme mennesker. Det svarer jo til, at man sagde til nogle personer: Giv mig 1.000 kr.! Når de så sidst på måneden opdagede, at der ikke var mad, fik de 100 kr. tilbage – og så var man god.

Baadsgaard (S):

Boligpolitik optager af gode grunde mange mennesker, for gode og trygge boligforhold er afgørende for hver enkelt danskers dagligdag.

Socialdemokratiet har altid prioriteret gode boligforhold højt på den politiske dagsorden, og derfor vil vi heller ikke nøjes med at beskæftige os med boligejernes forhold. Det skal siges her, hvor vi nu for fjerde eller femte gang har en forespørgsel om boligejernes vilkår.

Socialdemokratiets boligpolitik sigter mod at skabe trygge boligforhold både for dem, der bor til leje, og dem, der ejer deres bolig. Vi synes, at der skal være et varieret boligudbud, så der er plads til både ejerboligen, den private andelsbolig, lejeboligen og andre boligformer efter den enkeltes ønske og behov, og uanset hvad folk har valgt eller de er blevet tvunget til at bo i, mener vi, at det er Folketingets opgave at sikre den enkelte tryghed i boligen og så gode boligforhold som muligt.

Med disse indledende bemærkninger skal det selvfølgelig ikke skjules, at der er vanskeligheder også på ejerboligområdet. Boligudbudet og boligforholdene her i landet er meget varieret, og selv om Fremskridtspartiet forsøger at fremstille det, som om hele ejerboligsektoren er i vanskeligheder, er det jo ikke tilfældet.

Der er store variationer. Der er problemer for nogle boligejere, men der er også problemer for en hel del lejere. 200.000-300.000 lejeboliger er nedslidt og dårligt vedligeholdt, mens andre lejeboliger – og det er da heldigvis

[Baadsgaard]

de fleste – er i god stand og byder på gode boligforhold for lejerne.

At sidde i eget hus er for mange blevet et økonomisk problem i disse år, men også mange lejere sidder med store og tyngende boligudgifter; for øvrigt er den gennemsnitlige boligudgift for lejerne steget mere de senere år end den gennemsnitlige boligudgift for ejerne, men også inden for ejerboligsektoren er der store variationer i vilkårene. De, der købte hus under det store parcelhusbyggeri i 1960'erne, har haft glæde af værdistigninger, høje rentefradrag og udhuling af deres gæld ved en høj inflation. Andre, og det er især dem, der har købt i midten af 1980'erne, har derimod haft og har store vanskeligheder, og kartoffelkurens opsparingsfremmende indgreb har været en hård kur for mange boligejere.

Overgangen fra et samfund med højinflation til et samfund med lavinflation har også spillet ind på boligejernes situation, og den generelle økonomiske udvikling med stigende arbejdsløshed har også medvirket til, at antallet af tvangsauktioner blandt boligejere steg stærkt, og at mange måtte flytte fra hus og hjem.

På denne baggrund tog Socialdemokratiet – for øvrigt som de første – for snart mange år siden initiativet til forslaget til folketingsbeslutning om en omfinansiering af realkreditlån m.v. samt til en udvidet gældssanering og ændring af reglerne for tvangsauktion. Det var disse forslag, som gav anledning til de forskellige boligpakker, som alle havde det formål at bremse op for de mange tvangsauktioner, hjælpe de truede boligejere og afhjælpe situationen for de tvangsauktionsramte – og sådan har de også virket.

Herudover har et flertal i Folketinget – for øvrigt også på initiativ af Socialdemokratiet – gennemført en tilskudsordning, som i størrelsesordenen omkring 1 mia. kr. årlig tilfører ejerboligsektoren hjælp til vedligeholdelse og boligforbedring.

Fremskridtspartiet stemte godt nok imod tilskudsordningen, men den hjælper mange boligejere, der står over for uopsættelige vedligeholdelsesarbejder.

Siden Fremskridtspartiet rejste denne forespørgsel, har regeringen fremsat flere forslag, som faktisk imødekommer ønsket om lavere boligudgifter for boligejerne og medvirker til øget omsætning på boligmarkedet. Som det

fremgår af boligministerens besvarelse, drejer det sig om genindførelse af annuitetslån, som faktisk giver en lettelse på en 400-500 kr. om måneden for en boligejer, der optager sit lån nu, og om fritagelse for skødestempel; det vil give en betydelig lettelse i boligudgiften og handelsomkostningerne. For salæromkostningerne er der fri prisdannelse, selv om vi vist må erkende, at indførelse af fri prisdannelse tilsyneladende ikke har givet lavere omkostninger.

Jeg tror derimod, det vil være til boligkøbernes fordel, at der gennem regeringens lovforslag om ejendomsformidling nu lægges op til at handle på kontantprisen, og at køber selv får lov til at bestemme, hvordan boligkøbet skal finansieres.

Vi har i Socialdemokratiet også medvirket til liberalisering af realkreditloven, og vi skal måske også videre ad den vej. Som det fremgår, har Socialdemokratiet flere gange medvirket til afhjælpning af boligejernes vanskeligheder. Som tidligere omtalt er regeringens fremsatte forslag et yderligere skridt til gavn for boligejerne, og det ligger Socialdemokratiet stærkt på sinde også i fremtiden at bidrage til afbalancerede løsninger, der kan fastholde vort mål om tryghed i boligen både for ejere og for lejere.

Antallet af tvangsauktioner er efter opgørelserne på vej ned. Det er glædeligt, den udvikling skal fastholdes, og det bedste middel hertil er en økonomisk udvikling i samfundet, der kan skabe øget aktivitet og beskæftigelse; det arbejder vi også hårdt for i Socialdemokratiet.

I øvrigt skal jeg henvise til boligministerens besvarelse og på vegne af Socialdemokratiet, Centrum-Demokraterne, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget henviser til boligministerens redegørelse under debatten og det heri oplyste vedrørende regeringens igangværende og kommende initiativer med henblik på at sætte gang i boligmarkedet.

Idet der endvidere henvises til det i regeringsgrundlaget fastslåede, at en kommende skatteomlægning vil lægge vægt på en sikring af balancen mellem de forskellige boligformer, og således at det samlede økonomiske grundlag for den enkelte ejerboligfamilie ikke forrin-

[Baadsgaard]

ges, går Tinget over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 39).

Anden næstformand (Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se foran). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Det glæder mig da at høre, at hr. Baadsgaard nu åbnede op for, at Socialdemokratiet og dermed også regeringen ikke længere afviser at gå videre med en liberalisering af realkreditloven. Jeg vil gerne spørge, om det så også medfører, at Socialdemokratiet og regeringen vil genoverveje deres kategoriske afvisning af det konservative forslag om, at de boligejere og landbrugere, der har et kontantlån, skal kunne omlægge dem.

Det er hundredtusindvis af familier, der er stavnsbundet af de dyre kontantlån, og efter vores opfattelse bør de kunne omlægges, uden at låntageren får inddraget den ret til at fradrage kurstabet, han fik, da han optog lånet. Jeg er helt overbevist om, at hundredtusindvis af parcelhusejere og landbrugere vil føle, at der i hvert fald var nået noget med debatten i dag, hvis Socialdemokratiet ville genoverveje sin meget kategoriske afvisning af det spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Baadsgaard (S):

Mine bemærkninger om en eventuel ændring af realkreditloven havde intet med det konservative forslag om at se på kontantlån at gøre. Det forslag er jo til behandling i Folketinget, og jeg synes, vi skal lade den behandling foregå dér, hvor den hører hjemme.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg vil godt minde hr. Baadsgaard om, at kontantlånene også indgår i teksten til denne forespørgsel, og derfor er det rimeligt, at vi diskuterer det i dag.

Da man afviste at gøre noget for lånerne med de højt forrentede kontantlån, kom skatteministeren med en eller anden morsom for-

klaring om, at man skulle give skattefradrag for nogle renteudgifter, man aldrig fik. Det var udtryk for, at skatteministeren simpelt hen ikke havde forstået, hvordan disse kontantlån i sin tid blev til.

De blev til ved, at man indregnede kurstabet i renten, så det, man i givet fald skulle give låntagerne fradrag for, var det kurstab, man i sin tid lovede dem at de kunne få fradrag for. Det er noget helt andet end nogle renter, man aldrig betaler, og har ikke noget med renter at gøre; det er det kurstab, som lånet ville have medført, hvis det dengang var optaget som obligationslån.

Det er en kendsgerning, at specielt boligejere med højt forrentede kontantlån har det dårligt, og uanset hvad dette Folketing har præsteret af hjælpepakker, er der én lille gruppe boligejere, som overhovedet ikke har fået så megen hjælp, at den kunne ligge på en negl, og det er den gruppe af boligejere, som sidder med de højt forrentede kontantlån; det var på sin plads, at vi ikke gjorde dem til en særlig race blandt boligejere, som man kan gøre alt ved. Man kan godt redde nogle af de andre boligejere, men denne lille gruppe har man aldrig nogen sinde villet række en hjælpende hånd, uanset at det var dette Folketing, der i sin tid indførte reglerne om kontantlån og gav boligejerne opfattelsen af, at dem kunne man også regne med i fremtiden.

(Kort bemærkning).

Baadsgaard (S):

Jeg kunne næsten fristes til at spørge forslagsstillerne til det omtalte kontantlånsforslag, om de ville redegøre for teknikken i det, men det vil jeg ikke, for det synes jeg ville være unfair, når det er næsten umuligt at forklare, hvordan det hænger sammen, og det er da én af grundene til, at Socialdemokratiet afviser det.

En anden grund er, at det indeholder muligheden for at få skattefradrag for renteudgifter, man aldrig har haft, og det ville i hvert fald være et helt nyt princip, som vi ikke skal indføre i skattelovgivningen ved denne boligdebat.

For øvrigt er der nu udsigt til, at renten i Danmark efterhånden er på vej til et niveau, hvor også de, der har kontantlån, kan få glæde af at ombytte deres lån.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg vil sige til hr. Baadsgaard, at jeg tror, at både forslagsstillerne og vi andre er fuldstændig ligeglade med teknikken, så hvis det er teknikken, som hr. Baadsgaard, Socialdemokratiet og regeringen har noget imod, så find en anden teknik.

Det, der er meningen, er, at man for en gangs skyld gør noget positivt for denne hårdt ramte del af boligejerne, og jeg kan stemme for en hvilken som helst teknik, som retter op på det urimelige i, at Tinget har hjulpet alle boligejere, der var i nød, undtagen denne lille restgruppe.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Jeg kan forstå, at hr. Baadsgaard ikke forstår teknikken i vort forslag om omlægning af kontantlån, og hvis det kun er et spørgsmål om, at hr. Baadsgaard skal forstå teknikken, og ikke om politisk uenighed, vil jeg hellere end gerne tilbyde en manuduktion i, hvordan teknikken skal forstås.

Jeg kunne også forstå, at hr. Baadsgaard helt har misforstået indholdet af forslaget. Det skyldes nok, at skatteministeren tidligere har afvist forslaget med samme begrundelse, som hr. Baadsgaard nu gjorde, og begge de socialdemokratiske medlemmer har misforstået, hvad forslaget går ud på, men man kan ikke tillade sig at blive ved med at holde fast i en afvisning af et forslag, fordi man har misforstået det indholdet.

Hr. Baadsgaard sagde også, som skatteministeren tidligere har gjort, at man ikke kan give skattefradrag for renteudgifter, man aldrig har haft, men det er slet ikke det, forslaget går ud på. Det går ud på, at man får fradrag for et kurstab, som man rent faktisk har haft, og som der blev indrømmet et fradrag for, dengang man optog lånet.

Problemet er i dag for de pågældende mennesker, at hvis de ønsker at omlægge deres lån, fratager man dem det fradrag, de ellers var blevet indrømmet, og derfor kan det ikke lade sig gøre i praksis. Alle de mennesker, der i dag har kontantlån, er i praksis afskåret fra at bruge alle de valgmuligheder, vi ellers har fået etableret i realkreditloven med omlægning af lån, forlængelse til 30-årige lån, og hvad ved jeg.

Hvorfor afviser regeringen dog så kategorisk, at også disse mennesker skal have den valgfrihed, alle andre mennesker har fået?

Skatteministeren (Stavad):

Jeg tager ordet, for at der ikke skal danne sig myter i denne sag.

Når jeg lytter til fru Pernille Sams, får jeg det indtryk, at det måske er fru Pernille Sams, der ikke har forstået teknikken.

Sagt i al beskedenhed har jeg faktisk arbejdet med loven i mange år, inden jeg endte i Folketinget, og derfor har jeg sådan set heller ikke det store besvær med at forstå teknikken, der jo eksempelvis går ud på, at hvis man sælger et hus og forinden har konverteret et kontantlån til et andet lån og fået et fradrag, som man kan fratække over en årrække, vil man, efter at lånet er indfriet og en anden har overtaget huset, i en årrække kunne fratække en udgift, man aldrig betaler for et hus, man ikke længere ejer, på et lån, som i øvrigt er indfriet. Det er kendsgerningen, at det forholder sig sådan, og derfor synes vi ikke, at det forslag, som er fremsat af fru Pernille Sams, er løsningen heller ikke på det problem, men jeg vil sige på samme måde, som andre har sagt det, at sagen nu ligger i Folketingets Skatteudvalg. Der er stillet en række spørgsmål, og vi arbejder med sagen i Skatteministeriet, dvs. at man kan få alle aspekter også af denne sag belyst, inden man drager en konklusion, og det tror jeg tjener både sagen og ikke mindst den saglige oplysning om, hvad den går ud på.

I hvert fald må jeg sige, at den fremstilling, som fru Pernille Sams har givet her, ikke svarer til kendsgerningerne. Hvis det var sådan, at vi i øvrigt skulle behandle dette kurstab som et kurstab og ikke som en renteudgift, som fru Kirsten Jacobsen sagde, ville konsekvensen være, at det overhovedet ikke var fradragsberettiget. Folketinget traf faktisk en positiv beslutning i sin tid, da man indførte kontantlåne, hvor man fik lov til at konvertere kurstab til en renteudgift, som i modsætning til et kurstab var fradragsberettiget. Hvis det er sådan, at diskussionen handler om kendsgerninger og har et sagligt indhold, må jeg sige, at jeg føler mig i stand til at deltage i debatten.

(Kort bemærkning).

Ole Donner (FP):

[Ole Donner]

Det, der kalder mig herop, er hr. Baadsgaards bemærkning om, at man ikke kunne give fradrag for renter, der ikke er betalt, og det blev sagt med rædsel i stemmen, som om det var noget forfærdeligt noget, hvis man skulle til at indføre nogle fiktive ting. Det skal man selvfølgelig heller ikke, og det er heller ikke det, det går på, men tænk, hvor mange steder i skattelovgivningen der er fiktive ting. Hvad med forbrug af egne varer? Hvad med fiktive indkomster af frie biler, hvor det beløb, der skal tillægges, afhænger af, hvor tung bilen er, og hvad med lejeværdi af egen bolig? Det er alt sammen teoretiske ting. Det hele går på, at regeringen ikke vil være med til at sikre, at boligejerne kan få en tryk fremtid. Vi må erkende, at da kartoffelkuren kom, blev hele markedet ødelagt for ejerboligerne, og det vil regeringen ikke være med til at lave om på.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Det er skatteministerens bemærkning om, at han havde arbejdet med disse kontantlån i mange år, før han kom i Folketinget, der bringer mig herop. Jeg er helt sikker på, at da skatteministeren sad som bankrådgiver i Brovst for mange år siden, har skatteministeren formentlig rådet utrolig mange mennesker til at optage disse kontantlån, og skatteministeren har formentlig fortalt dem, at på grund af den fulde rentefradragsret med en værdi på 68 pct. var det en god idé, for så kunne man få det offentlige, skattevæsenet, til at betale noget af det kurstab, man ellers skulle tage. Det, skatteministeren formentlig ikke fortalte dem, var, at skatteministeren, lige så snart han kom i Folketinget, begyndte at arbejde for at få værdien af skattefradraget sat ned til de nuværende 50 pct., og formentlig er det ikke slut med det.

Skatteministeren burde indse, at de råd, skatteministeren selv har givet klienterne i banken i Brovst, er nøjagtig de samme, som de mennesker, vi i dag taler om, har fået, og de sidder med en dårlig smag i munden, men det må heller ikke være let for skatteministeren at bevæge sig rundt i Brovst blandt de mennesker, som har fået det råd af skatteministeren.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Skatteministeren har tidligere givet udtryk for det samme, som hr. Baadsgaard sagde i dag, nemlig at i vores forslag til omlægningen af kontantlån får man fradrag for renteudgifter, man ikke har. Senest skatteministeren tog ordet, modererede skatteministeren det til, at det nu var et spørgsmål om, at man får fradrag for udgifter, man ikke har, men jeg vil sige til skatteministeren, at selv om skatteministeren nu har modereret sit udsagn, er det stadig ikke rigtigt. Det er udgifter, man har; det er nemlig det helt konkrete kurstab, den enkelte familie har, som man har fået tillagt en fradragsret for, og det følger af kontantlånets natur. Det var noget, man allerede indrømmede disse mennesker, dengang de optog kontantlånet, og det, som regeringen gør ved at holde fast i, at der ikke må ændres på kontantlånet, er faktisk, at man indfører en strafparagraf, der siger, at hvis folk ændrer på det dér, inddrager vi en ret, de ellers har fået.

Vi beder bare om, at man i det mindste vil overveje de helt forkerte argumenter, man hidtil har afvist forslaget med, og så give det en chance, for det er sund fornuft, men det kan åbenbart ikke gøres under debatten i dag, og så må vi vente, indtil regeringen får analyseret problemet endnu grundigere.

(Kort bemærkning).

Baadsgaard (S):

Det var hr. Ole Donners bemærkninger, der kaldte mig herop.

Jeg skal ikke vove mig ind i skattelovgivningen, men hvis vi har nogle fradrag, der er fiktive, og det kan da godt være, begrunder det jo ikke, at vi skal indføre nogle flere; men lad det nu ligge.

Det, der egentlig fik mig herop, var hr. Ole Donners bemærkning om, at Socialdemokratiet ikke vil være med til at hjælpe boligejerne. Det må jeg på det skarpeste tilbagevise: Halvdelen af min ordførertale var en lang opremsning af initiativer, vi har taget, og forslag, vi har medvirket til, for at forbedre boligejernes situation, og vi har fortsat den indstilling, at vi gerne vil medvirke, men når vi skal se på boligejernes situation, er det altså mere varieret end som så.

(Kort bemærkning).

Ole Donner (FP):

Jeg skal afstå fra at gå ind i en skattedebat med hr. Baadsgaard, for jeg tror, vi skal starte helt fra bunden af, hvis hr. Baadsgaard tror, at lejeværdi er et fradrag. Det er netop ligeså præcis det modsatte, nemlig noget, man får, en fiktiv indtægt, som man skal betale skat af.

De andre eksempler, som jeg nævnte: værdi af forbrug af egne varer, og det, at hvis man tilfældigvis har en vogn stillet til rådighed, får man en fiktiv indtægt på 30.000-40.000 kr., alt afhængig af i øvrigt noget så tåbeligt som, hvor meget sådan en bil vejer.

Hvis vi skal diskutere skattelovgivning, er jeg bange for, at det ikke kan nås på en dag, når vi skal til at begynde at finde ud af, hvad der er fradrag, og hvad der er indtægter.

(Kort bemærkning).

Baadsgaard (S):

Så langt nede behøver vi altså heller ikke at begynde. Jeg ved udmærket godt, hvad lejeværdi er, og hvordan man beskatter den; det tror jeg også hr. Ole Donner vil indrømme mig. I øvrigt var det hr. Ole Donner selv, der bragte begrebet ind i debatten, og så kan vi jo lade det blive derved.

(Kort bemærkning).

Ole Donner (FP):

Det var ikke mig, der bragte fradrag ind. Jeg bragte en række fiktive indtægter ind, som hr. Baadsgaard så gik herop og betegnede som fradrag.

Anden næstformand (Grove):

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.57

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptages.

Pernille Sams (KF):

På ejerboligområdet kan man roligt sige, at den nye regering kom rigtig skidt fra start. I regeringsgrundlaget hed det, at regeringen ville gennemføre en skattereform ud fra Person-

skatteudvalgets principper, og det betyder for ejerboligen to ting, som begge to forøger skatten på denne boligform, nemlig for det første en lavere værdi af rentefradragsretten og for det andet en hårdere beskatning af lejeværdien af egen bolig.

Det er jo ikke svært at se, hvad vej vinden blæser med sådan to udmeldinger om skattestigninger, og for at afbøde det værste ramaskrig eller måske for at dække over disse kendsgerninger sagde regeringen også, at den ville garantere, at hver enkelt families økonomi ikke blev forringet. Hvordan man vil gøre to skattestigninger til, at hver enkelt families økonomi ikke bliver forringet, står hen i det uvisse.

Regeringens såkaldte garanti til boligejerne kan fortolkes på et utal af måder, og det har regeringen også gjort, så ingen i dag rent faktisk ved noget som helst om, hvad indholdet af garantien reelt er. Er det en garanti imod, at beskatningen på boligen stiger? Nej, det er det ikke. Er det en garanti mod generelle omfordelinger i en kommende skattereform – omfordelinger, hvor lavere marginalsatser kun slår igennem som reelle skattelettelser over for lejerne, fordi de opsuges igen for ejernes vedkommende på grund af lavere fradragsværdi? Nej, tværtimod har skatteministeren gjort meget for at understrege, at regeringen ikke ønsker at kompensere for en lavere fradragsværdi. Er det så en garanti imod, at nettoboligudgiften stiger, således som CD har fortolket det? Nej, også det har skatteministeren afvist.

På den måde har regeringen nu gennem månen neder opretholdt en meget stor usikkerhed om, hvad det reelle indhold af deres planer går ud på, hvad deres garanti går ud på, og hvem den omfatter. Og da det er en flertalsregering, som i princippet kan gennemføre, hvad den kan blive enig med sig selv om, er der ikke noget at sige til, at boligmarkedet har reageret meget kraftigt på det virvar af signaler og selvmodsigelser, som regeringen har præsenteret.

For at sætte prikken over i'et har regeringen ladet al denne usikkerhed svæve i luften og meddelt, at man først vil gå videre med sagen til sommer. Det er desværre vores opfattelse, at der ikke bliver ro på boligmarkedet, før regeringen får besluttet sig for, om der skal gennemføres en skattereform, og i så fald hvad hovedlinierne i denne skattereform skal være.

[Pernille Sams]

De midlertidige lappeløsninger med bl.a. nogle få måneders stempelfrihed, som regeringen har præsenteret som columbusæg, er og bliver midlertidige og halve løsninger. Alle venter på den alvorlige og reelle side af sagen, nemlig skattereformen.

Samtidig er vi inde i en økonomisk svær periode, hvor mange familier er berørt af eller bange for at blive berørt af arbejdsløshed, og hvor samfundet generelt har en meget lav vækst. Det gør, at man skal være endnu mere forsigtig end ellers. I den enkelte husholdning er der overhovedet ikke plads til flere byrder og flere skatter på boligen; det burde regeringen kunne indse.

Derfor er det ikke underligt, at boligmarkedet er gået i stå og priserne er trykket meget hårdt. Der er kun én måde at tø den fastlåste situation op på, og det er at melde ærligt og hurtigst muligt og på ganske almindeligt, utvetydigt dansk, der ikke kan misforstås, hvad den planlagte skattereform nærmere skal indeholde. Det er muligt, at regeringen ikke kan blive enig indbyrdes, men så er det meget forkert at lade den usikkerhed gå ud over boligmarkedet ved at trække sagen i langdrag.

Vi håber selvsagt ikke, at regeringen vil bruge sit meget snævre flertal til at stemme noget så afgørende som en skattereform igennem på tværs af resten af Folketinget. Derfor regner vi også med at blive inddraget i reelle forhandlinger, når regeringen på et tidspunkt bliver enig indbyrdes.

I relation til boligen vil jeg særlig fremhæve følgende konservative krav til en skattereform, som også afspejles i det dagsordensforslag, vi er medforslagsstillere til her i dag. For det første, at der overordnet set bliver tale om reelle skattelettelser, når det hele tælles sammen, ikke bare omlægninger eller sminke, og at disse skattelettelser kommer både ejere og lejere til gode. Ingen har betvivlet, at den samlede skat skal lettes for lejerne i en kommende skattereform, men når man borer bare lidt under overfladen, viser det sig, at mange ikke har samme holdning til ejerne.

Derfor har vi følt trang til at præcisere også i dagsordenen, at det ikke kun er lejernes samlede økonomiske situation, der skal forbedres; det samme skal gælde de mennesker, som har købt deres bolig. Skattereformen skal ikke være et stykke omfordelingspolitik, men et reelt

ønske om lavere skatter, ellers er vi bedre tjent uden en skattereform, og så står vi helt af.

Det andet krav er, at skatten på boligen ikke stiger. Hvis én form for boligskat stiger, fordi f.eks. rentefradragets værdi bliver sænket, så skal det fuldt ud kompenseres i andre boligskatter, så vi ikke netto får beskattet boligen hårdere.

Det fører mig over til vores tredje krav, nemlig at vi tager hul på en egentlig aftrapning af beskatningen af den fiktive lejeværdi.

For det første bør Folketinget vedtage et beløbsmæssigt maksimum for lejeværdiens størrelse, således at den ikke kan overstige 1992-niveauet, men godt kan blive mindre. For det andet mener vi, at et vigtigt element i skattereformen skal være en aftrapning af lejeværdien. Det er og bliver en geografisk afhængig og helt fiktiv særskat på den del af befolkningen, der bor i egen bolig. Beskatning af en indkomst man ikke har, men teoretisk set kunne få, hvis man lejede sin bolig ud i stedet for selv at bo i den. Det er muligt, at nogle af rent ideologiske grunde synes, det er helt i orden at særbeskatte den private ejendomsret, og at mange efterhånden har vænnet sig til dette misfoster af en skat. Men det faktum gør det ikke rigtigere at opretholde den, og vi mener, det er på tide at få taget alvorligt fat på en aftrapning.

For boligejerne er der jo imidlertid andet end skattereformen, der har afgørende indflydelse. For det første vil afstemningen den 18. maj være meget afgørende; et ja og det rentefald, der formentlig vil følge heraf, vil være vældig godt for boligmarkedet.

For det andet foreligger der her i Folketinget to gode konkrete lovforslag, som regeringen desværre blokerer for vedtagelsen af. Det ene er et lovforslag, som vi også tidligere har talt om her i dag, som gør det muligt for alle de boligejere og landmænd i øvrigt, der sidder stavsbundet til de gamle dyre kontantlån, at omlægge disse lån uden den økonomiske straf, de i dag får, hvis de mister det fradrag for kurs-tabet, som de ellers har ret til.

Det var en ynke at høre regeringens afvisning af at give disse mennesker samme valgmuligheder, som alle andre mennesker har. Med en stribe helt usaglige og opdigtede argumenter afviste skatteministeren ikke blot forslaget, men også at der overhovedet skulle være et re-

[Pernille Sams]

elt problem. Jeg kan vise skatteministeren i stribevis af eksempler på familier, der sidder totalt fastklemt i de gamle højt forrentede lån. Ydelsen efter skat stiger og stiger mod lånets slutning, og det kræver kun en smule god vilje og lidt realitetssans fra regeringens side at lade alle disse mennesker få glæde af alle de valgmuligheder, der er for alle andre i vores realkreditsystem, så de kunne omprioritere og forlænge deres lån, uden at skatteministeren dermed samtidig inddrog deres ret til fradrag for kurstab.

Noget helt andet er, at det med det rentefald, vi er midt i, og som formentlig fortsætter, hvis det bliver et ja den 18., ikke varer længe, før det ligefrem vil blive en økonomisk fordel for skatteministeren at lade disse mennesker omprioritere. Dermed bliver de gamle 18, 20 og 22 pct.s-lån udskiftet til 6 eller 7 pct. De får godt nok en større hovedstol, men rentefradraget vil stadig væk være mindre i kroner og øre. Det vil altså ikke blot blive neutralt, men oven i købet en gevinst for staten at give kontantlåntagerne mulighed for at vælge at indrette sig mere fornuftigt.

Jeg håber, regeringen vil genoverveje dette forslag meget nøje og indse, at alle de spøgelse, regeringen så i det ved førstebehandlingen, var genfærd uden noget som helst hold i virkeligheden.

Det andet forslag, der vil skabe lidt mere retfærdighed, er forslaget om, at kommunerne og amterne helt kan afskaffe ejendomsskatterne, hvis de vil. De nuværende regler om, at kommuner og amter som minimum skal opkræve henholdsvis 5 og 10 promille, kan vi ikke se nogen begrundelse for. F.eks. var der flere andre kommuner, som ved sidste almindelige vurdering ville kompensere de øgede ejendomsværdier ved at sænke skatteprocenten, så man kunne overholde princippet om ikke at lade skatterne stige. Men ifølge loven kan de ikke sænke ejendomsskatterne, selv om de gerne vil, og det mener vi er helt forkert. Det er for os en gåde, hvorfor regeringen forbyder disse lokale skattesænkninger, der kunne være med til at reducere vores alt for høje skattetryk.

Der er altså mange områder at tage fat på. Det kræver faktisk bare lidt god vilje og et realistisk udgangspunkt i, hvad dagens problem er, hvor klemt boligmarkedet er, og hvor meget det trænger til ro, stabilitet og politisk sikkerhed.

Regeringspartierne har fremsat et dagsordensforslag, som jeg kan oplyse at Det Konservative Folkeparti stemmer imod, fordi forslaget er for svagt og for upræcist. Regeringen har ladet alt for mange fortolkningsmuligheder stå åbne, og der er ingen reel sikkerhed i den dagsorden for boligejerne. Vi afviser den derfor dels på grund af denne usikkerhed, dels på grund af den usikkerhed, der er regeringspartierne imellem, og som gør det helt uvist, hvor regeringen internt ender.

(Kort bemærkning).

Baadsgaard (S):

Jeg vil gerne stille fru Pernille Sams tre spørgsmål. Fru Pernille Sams sagde, at den midlertidige stempelfritagelse ingen virkning havde, eller at den ikke duede. Så vil jeg gerne spørge, om det var helt forkert gjort af den forrige regering, da vi indførte en midlertidig stempelfritagelse.

Det andet er spørgsmålet om, hvorvidt ejendomsprisernes fald skulle skyldes den usikkerhed, som man siger regeringen har skabt. I den forbindelse vil jeg gerne spørge, om man mener, at de prisfald, der var, før regeringen trådte til, skyldes det, regeringen har sagt. Hvordan vil fru Pernille Sams forklare de mægtige prisfald, der også var, før regeringen trådte til?

Det tredje er spørgsmålet om afskaffelse af lejeværdibeskatningen. Det kan vi da have sympati for alle sammen – enhver skattelettelser er jo altid populær. Jeg vil nu ikke foreslå det, men jeg vil gerne spørge fru Pernille Sams, hvordan man vil finansiere de mindst 8 mia. kr., en afskaffelse af lejeværdibeskatningen, så vidt jeg husker, mindst vil koste. Vil fru Pernille Sams bidrage til, at vi ikke skaber en usikkerhed hos andre bolighavere – og såmænd også ejerbolighavere – med hensyn til, om de bliver ramt? Jeg går ud fra, at det skal ske ved nogle besparelser eller også ved nogle skatte-tigninger, men uanset det ene eller det andet skal de 8-10 mia. kr. jo betales. Hvilken usikkerhed påfører det andre boligejere eller lejere i dette samfund? Kunne fru Pernille Sams bidrage til lidt afklarethed på dette område, ville det være dejligt.

(Kort bemærkning).

Jan Køpke Christensen (FP):

[Jan Kørpe Christensen]

Jeg kan tilslutte mig det, fru Pernille Sams fremførte her som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

I tidens løb er boligejerne blevet brugt til meget – også alt for meget – og ligesom regeringen inddrog unionsafstemningen d. 18. maj i debatten om arbejdsløshedssituationen, vil man minsandten også først komme med en melding efter den 18. maj, når det drejer sig om denne debat. Nu synes jeg, grænsen er ved at være nået, og jeg tror også, vælgerne er blevet klar over, at der er tale om usaglighed fra ende til anden, når man ligeledes bringer unionsafstemningsresultatet med ind i billedet i forbindelse med dette punkt. Det synes jeg fru Pernille Sams burde have undgået.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Fru Pernille Sams sagde, at Det Konservative Folkeparti ikke ville kunne stemme for den dagsorden, regeringspartierne har foreslået. Den var for ringe, den var ikke god nok, man fik ikke nok med den dagsorden.

Jeg må nok sige, at fru Pernille Sams' hukkommelse er utrolig kort; den rækker i hvert fald ikke længere end tilbage til, at Det Konservative Folkeparti var i regering.

Jeg vil gerne minde fru Pernille Sams om, hvad Det Konservative Folkeparti stemte for. I maj 1990 stemte man for følgende dagsorden:

»Folketinget fastslår, at der må lægges afgørende vægt på, at boligejernes samlede skattemæssige situation ikke forringes ved fremtidige ændringer af skattesystemet.«

Det var den dagsorden, Det Konservative Folkeparti som regeringsparti stemte for. Nu er man i opposition, så hedder det noget helt andet, og så kan man ikke stemme for en dagsorden som den, der i dag er foreslået af regeringspartierne, og hvor der står: »... og således at det samlede økonomiske grundlag for den enkelte ejerboligfamilie ikke forringes...«

Det kan kun kaldes usaglig oppositionspolitik.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Hr. Baadsgaard spurgte, hvordan man kunne give den nuværende regering skylden for de

prisfald, der var sket, før regeringen trådte til. Meget skal man give regeringen skylden for, men man skal selvfølgelig ikke give den skylden for noget, hvis det ikke er rigtigt.

Men det er jo en notorisk kendsgerning, må jeg sige til hr. Baadsgaard, at de, der er skyld i boligejernes ulykkelige situation, er de partier her i Folketinget – hvad enten de sidder i regering eller uden for – som har stemt for skattereformen og kartoffelkuren i sin tid, og som har stemt for diverse efterfølgende finanslove. Derfor er det egentlig ligegyldigt, om det er den nuværende regerings medlemmer, eller det er den tidligere regerings, for partierne er de samme, uanset om de har siddet på højre eller venstre side af denne talerstol. Der er et fælles medansvar, og man er bare nødt til at erkende, at det er sådan, det forholder sig.

Hr. Baadsgaard undrede sig også over, hvordan man kunne foreslå en afskaffelse af lejeværdibeskatningen, som giver et provenu sammen med grundskatterne på 8-10 mia. kr. Der til er der at svare, at for det første har man ved den 19. alm. vurdering lige opsuget fra boligejerne – rige som fattige – op imod 4 mia. kr. Dernæst skal man ikke glemme de adskillige milliarder kroner, som blev opsuget i forbindelse med skattereformen. Det er det provenu, vi ønsker at give tilbage til boligejerne. Der er vi åbenbart uenige med hr. Baadsgaard, og så må vi bare erkende, at sådan forholder det sig.

Det er grunden til, at Fremskridtspartiet bl.a. har fremsat et forslag om at fjerne lejeværdien. Vi har ikke tænkt os at gøre det, som da man lavede skattereform, i ét hug her og nu. Vi har erkendt, at det nødvendigvis må ske over en årrække. Og hr. Baadsgaard ved, at der foreligger et forslag fra Fremskridtspartiet om en 5-årig afvikling af lejeværdien for almindelige boligejere og 2 år for pensionister.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Hr. Baadsgaard stillede mig først en række spørgsmål, som jeg vil prøve at svare på her inden for den korte taletid.

Hr. Baadsgaard sagde, at jeg havde sagt, at en midlertidig stempelfritagelse ikke havde nogen virkning. Det var et helt forkert citat af mig. Jeg har sagt, at det ikke var noget columbusæg, sådan som regeringen har præsenteret det, at det var en lappeløsning, og at vi alle

[Pernille Sams]

sammen ventede på den egentlige løsning, som skattereformen skulle bidrage til. Jeg har sagt, at regeringen ikke, fordi man har lavet en midlertidig løsning i form af stempelfritagelse, kan påstå, at man har løst boligmarkedets problemer, for det har man ikke. Man har højst udskudt løsningen lidt, og den er ikke engang reelt udskudt, for den usikkerhed, som regeringen har skabt, eksisterer stadig.

Dernæst forsøgte hr. Baadsgaard at hægte den nuværende usikkerhed af på den forrige regering, men det går ikke. Det er den nuværende regerings regeringsgrundlag, der har skabt den nuværende usikkerhed. I regeringsgrundlaget opererer man med to skattestigninger for ejerboligen, og det har medført en del uro på ejerboligmarkedet, og det er der ikke noget at sige til. Det er udtryk for helt sund logik, at det vil ske.

Dernæst spørger hr. Baadsgaard, hvordan vi vil finansiere lejeværdiaftrapningen, eller om vi overhovedet vil finansiere den. Jeg forstod ikke helt hr. Baadsgaards spørgsmål, men der skal ikke være nogen som helst tvivl om, at vi vil finansiere den, for vi går ikke ind for ufinansierede skattelettelse, og vi glæder os til, at regeringen kommer med en indbydelse til at være med til skattereformforhandlingerne. Så skal vi nok komme med en række finansieringsforslag, og det vil være alt muligt inden for besparelser, adfærdsregulerende miljøafgifter, adfærdsregulerende sociale bidrag og alt muligt andet. Det kan vi komme tilbage til, men vi er meget villige til også at levere nogle finansieringer, det er helt oplagt. Det er kun regeringen, der kommer med ufinansierede løfter.

Da hr. Baadsgaard åbenbart sætter et stort spørgsmålstejn ved min opfattelse af sagen, vil jeg tillade mig at spørge hr. Baadsgaard, om Socialdemokratiet er enig i, at skattelettelse i forbindelse med en skattereform skal komme alle til gode, også ejerne.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg har meget stor sympati for de politiske partier, som kerer sig om boligejernes problemer og især de boligejere, som er vanskeligt stillede. Jeg forstår meget godt, hvis der er nogle, der ønsker at komme med initiativer til at hjælpe de unge familier, der er kommet i en

håbløs gældsklemme, hvor huset er faldet i værdi til langt under, hvad gælden står på, så man overhovedet ikke kan komme derfra, og den slags. Det har jeg meget stor forståelse for.

Til gengæld forstår jeg ikke, hvorfor K, V og Z foreslår en dagsorden som den, de har fremsat forslag om, hvor man skyder med spredeshagl efter målskiven, og hvor kun meget få af haglene overhovedet rammer det rigtige sted. Det, man lægger op til ved at tale generelt om lejeværdi, ved at tale generelt om ejendoms-skatte, er jo, at man vil give skattelettelse til mennesker, som overhovedet ikke har brug for det. Man vil give de mennesker, der sidder i en bolig, som de har købt for 20-30 år siden, hvor gælden for længst er væk, hvor der er en stor friværdi – mennesker, som har haft gavn af inflationen op gennem 1970'erne og 1980'erne, og som ikke har nogen økonomiske problemer overhovedet – en betydelig skattelettelse nu. Fru Pernille Sams har jo lige selv indrømmet, at det skal andre betale, for det skal ikke være ufinansieret, kan jeg forstå. Andre skal altså betale en skattelettelse til en masse boligejere, som slet ikke har brug for det, for at kunne hjælpe nogle få, som har brug for det.

Jeg ville ønske, at K, V og Z i stedet for begyndte at være lidt mere målrettede i deres politik. Jeg mener, det er ren overbudspolitik at ville forære penge til alle mulige, bare fordi en del af den gruppe, vi taler om her, har reelle problemer. Dem vil vi gerne være med til at se på i SF, men lad os da nøjes med at hjælpe dem, der har problemer, i stedet for at øse penge ud til nogle, som ikke har det.

(Kort bemærkning).

Baadsgaard (S):

Jeg må konstatere af fru Pernille Sams' svar, at en midlertidig stempelfrihed er godt, når det foregår under en borgerlig regering, en Konservativ-Venstre-regering, men er dårligt, når det foregår under den nuværende regering.

Jeg fik ikke svar på, hvad årsagen kunne være til, at ejendomspriserne faldt, før denne regering trådte til, for det kan formodentlig ikke være denne regerings programmerklæring eller regeringsgrundlag. Det kan vi vel godt blive enige om.

Hvad angår spørgsmålet om lejeværdiens afskaffelse, forstår jeg, at det skal finansieres ved besparelser. Det er da også en måde at få

[Baadsgaard]

balance i det på – eller i hvert fald en mindre ubalance – men hvem skal så betale det? Er det de unge boligejere, som har børn i daginstitution? Er det andre, som skal rammes med besparelser? Hvilken usikkerhed bibringer fru Pernille Sams ikke befolkningen, når man nu taler om en sådan skattelettelse?

I relation til hr. Jes Lundes bemærkninger skal jeg endelig sige, at jeg ikke forstår, at fru Pernille Sams vil give en skattelettelse på 8.000 kr. til mig, der sidder i et mægtigt parcelhus og har haft alle fordelene: værdistigning, udhuling af min gæld og stort rentefradrag. Nu vil fru Pernille Sams bruge af de sparsomme midler og give mig 8.000 kr. ned i lommen i lettelse. Det mener jeg er en vild måde at ødsle med statens penge på, og jeg fik altså ikke svar på, hvorfor det skal foregå på denne måde.

I øvrigt kan jeg sige, at Socialdemokratiet slet ikke taler om skattelettelser. Vi har 45 mia. kr. i underskud på statsbudgettet, som vi har arvet fra den foregående regering, og så længe vi har et sådant underskud, synes jeg, vi skulle bestræbe os på at få det bragt ned i stedet for at love folk skattelettelser.

Til fru Kirsten Jacobsen vil jeg sige: Kartoffelkuren stemte vi ikke for. Finanslovene har vi skiftevis stemt for og imod. I øvrigt er ejendomsvurderingskonsekvenserne slet ikke så unuancerede, som fru Kirsten Jacobsen siger.

(Kort bemærkning).

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg har senere den store ære at stedfortræde for partiets ordfører i denne debat, så jeg skal her holde mig til det ene, som jeg synes lyder meget lovende.

Jeg forstod på fru Pernille Sams, at man fra K's og formentlig også V's side er parat til at diskutere selve spørgsmålet. Hvis lettelse af ejendomsskatter og den slags kun kan opnås ved, at man får en mindre lettelse af personskatter, end man ellers kunne have fået, er de to partier til at tale med. Det lyder for mig meget interessant, for jeg ved, at det i hvert fald er stik imod, hvad Fremskridtspartiet mener. Fremskridtspartiet har altid sagt, at personskatterne må komme først. Det skulle glæde mig, hvis jeg i fru Pernille Sams' bemærkning kan finde noget i retning af, at man fra V's og K's side nu er parat til at tale om, hvor stor den skattelettelse, vi arbejder for og diskuterer,

skal være for personskatterne, og hvor stor den skal være f.eks. for lejeværdien.

I stedet for at skælde hinanden ud synes jeg i høj grad, det er noget, man skal samles om. Vi er nu ved at drage nogle bitre erfaringer af den skattereform, vi aldrig skulle have haft. Vi var et par stykker, der advarede kraftigt i sin tid, men vi blev ikke hørt, og vælgerne hørte det heller ikke. De viste ved Gallup, at de støttede de partier, der gik ind for dem.

Nu er der faldet brænde ned, og nu synes jeg, vi i fællesskab skal søge at reparere. Jeg glæder mig til at være ordfører om lidt.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Hr. Baadsgaard mente, det var en vild måde at ødsle med statens penge på at foreslå, at lejeværdien skulle nedsættes og aftrappes.

Dertil er der kun at sige til hr. Baadsgaard, at af det, hr. Baadsgaard opfatter som statens penge, opfatter Fremskridtspartiet i hvert fald det milliardbeløb, som kom ind som følge af den 19. alm. vurdering, og de mange milliarder, som kom ind som følge af en reduktion af rentefradragsretten, som boligejernes penge. Og det er nogle af de penge, vi vil give tilbage til boligejerne.

Det er ikke overbudspolitik. Men man kan ikke blive ved med det ene genoplivningsforsøg efter det andet; man kan gøre det et par gange med én, der er druknet, men til sidst er det umuligt at genoplive den druknede. Og det er snart umuligt at genoplive flere boligejere med redningskranse eller hjælpeaktioner.

Man skal give dem rimelige, ordentlige forhold at bo under, og man skal lade være med hele tiden politisk at ændre de økonomiske forudsætninger, de havde, da de flyttede ind. Så kan boligejerne fortsætte med at bo i den bolig, de har valgt, og som de havde råd til at købe, da de købte den, uden hele tiden at frygte for, hvad dette Folketing vedtager af urimeligheder og hælder ned over hovedet på dem, og som fuldstændig ændrer de økonomiske forudsætninger, de flyttede ind under.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Jeg var meget glad for hr. Erhard Jakobsens bemærkninger her fra talerstolen i dag.

[Pernille Sams]

Jeg vil herefter gerne spørge regeringen eller hr. Erhard Jakobsen – hvem der nu har lyst til at svare – om hr. Erhard Jakobsens bemærkninger kan tages som udtryk for, at regeringen nu er parat til at tage en seriøs debat om lejeværdi, ejendomsskatter osv.

Vi er meget villige til at finde en god balance, hvor vi tager hul på hele denne debat, og vi håber inderligt, at det, der er sagt her, er udtryk for, at regeringen også er villig til det. Vi skal i hvert fald nok være med.

Man kan have sine tvivl, når man har hørt hr. Jørgen Estrup – det hørte hr. Erhard Jakobsen desværre ikke, for det var i formiddags – her fra talerstolen sige, at De Radikale var parat til at fjerne rentefradragsretten fuldstændig mod, at også lejeværdien forsvandt.

Når man sammenkæder to ting, som er så økonomisk forskellige, og som vil gå så meget ud over boligmarkedet, og som vil være så dyrt for parcelhusejerne, kan man komme i tvivl om, hvor regeringen ender, for der er meget langt mellem CD's og De Radikales opfattelse af sagen.

Men jeg håber, at CD vinder i denne sag. Og så er vi meget parat til at være med.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg skal ikke gribe ind i, at hr. Erhard Jakobsen er ved at skaffe sig de gamle venner tilbage ved at tale om lejeværdi og sådan noget.

Men jeg opfattede den socialdemokratiske ordfører sådan, at regeringspartierne er klar over, at hvis man begynder at sænke lejeværdien massivt, er det at kaste penge ud til en masse mennesker, som ikke har brug det. Man vil givetvis også hjælpe nogle, som har brug for det. Der vil måske være en tiendedel, eller hvad ved jeg, af dem, som man giver massive skattelettelser, der reelt har et behov for det – eller måske 20 pct., den del, der er teknisk insolvente – men en masse husejere, som har et gældsfrit hus, som har fået alle værdistigningerne, vil nu få en betydelig skattelettelse med den politik, som hr. Erhard Jakobsen og K og V er ved at snakke sig til rette om.

Kan det være en rigtig måde at bruge pengene på? Kan det være denne regerings politik, hr. skatteminister? Kan det tænkes at være denne regerings politik, at man skal lempe lejeværdien generelt og på den måde give skatte-

lettelser i milliardklassen også til husejere, som er gældfri, som har haft hele fordelen af værdistigningerne, som har haft inflationsgevinsten osv.? Kan det være regeringens politik at bruge pengene på den måde, sådan som hr. Erhard Jakobsen lagde lidt op til i sin flirt med KV for et par minutter siden – hvis skatteministeren hørte det?

Skatteministeren (Stavad):

For ganske få dage siden havde vi et forslag fra fru Kirsten Jacobsen om den sag til første behandling her i salen. Det var et forslag, der kostede godt 11 mia. kr. i en håndvending. Derfor ligger der i øjeblikket et forslag til behandling i Folketingets Skatteudvalg.

Når den dagsorden, som er fremsat af fru Kirsten Jacobsen, efter min opfattelse er fuldstændig uinteressant, er det, fordi regeringen i sit regeringsgrundlag har bebudet, at vi kommer med et samlet udspil. Derfor ville det være fuldstændig vanvittigt på nuværende tidspunkt at begynde at binde sig fast på nogle enkelte elementer, og derfor vil det heller ikke lykkes hr. Jes Lunde at få firkantede udtalelser.

Jeg mener faktisk, at vi skader den sag – som jeg havde forstået at der var en ganske bred enighed om her i Tinget at vi burde løfte – ved at forsøge at trække det ene enkeltelement efter det andet ud til belysning uden at se det i nogen form for sammenhæng.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Som svar til hr. Jes Lunde vil jeg gerne sige, at vi fuldt ud anerkender, at der er meget stor forskel på boligejere, og at de ikke umiddelbart kan samles under én hat, fordi de har helt forskellig baggrund og økonomi. Men det ændrer ikke på, at der er et stort problem på boligmarkedet, som Folketinget må løse, og som Folketinget må forholde sig til.

Nu kan jeg så forstå, at SF i hvert fald ikke vil være med til at garantere, at den sænkning af eventuelle marginalskatte, der er tale om – og dermed af rentefradragsrettens værdi – bliver kompenseret ved andre og lavere boligudgifter. Det vil Socialdemokratiet i øvrigt heller ikke, men måske nogle af regeringspartierne gerne vil; det står lidt hen i det uvisse.

En stigning i boligudgiften, siger vi, skal fuldt ud kompenseres i andre boligudgifter,

[Pernille Sams]

som så skal falde mindst lige så meget. Det er det, hr. Jes Lunde taler imod her. Jeg kan ikke forstå, hvorfor det ikke også virker på SF som sund logik, at sådan skal det være. Lægger SF op til en stor omfordeling i den kommende skattereform, eller er man helt uenig i princippet om, at en skattereform skal medføre skattelettelser både for ejere og lejere?

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Hr. Jes Lunde har ret i, at der er forskel på boligejere, men man skal huske på, at det er alle boligejere, der har betalt skattestigningerne, både dem, der kunne, og dem, der ikke kunne. I Fremskridtspartiet mener vi, at det er de stigninger, det er det merprovenu, det er de for mange penge, man har hentet hos boligejerne, man nu skal give tilbage til boligejerne.

Jeg har ikke så svært ved at forstå, at hr. Jes Lunde synes, det er en god idé at opsuge så mange penge som muligt fra befolkningen og derefter lave en social nødhjælpkasse og smide nogle goder ud til de værst stillede. Det er vel ren socialistisk planøkonomisk politik, og den opfattelse deler Fremskridtspartiet simpelt hen ikke. Og det, regeringens dagsordensforslag går ud på, er en sådan rendyrket planøkonomisk politik: Når man har gjort alle lige fattige, tager man nogle lunser og smider på bordet til dem, der ellers ikke vil kunne overleve.

Vi mener, at folk skal kunne klare sig for de penge, de selv tjener, og at man skal lade være med at inddrive penge i en særlig gruppe, som man har gjort det hos boligejerne. Derfor er der nogle af pengene, der skal tilbage til boligejerne. Og når man gør det over en 5-årig periode, sådan som Fremskridtspartiet har foreslået – det kan såmænd også være mere, hvis det er det, der er politisk flertal for – sker det også på en samfundsøkonomisk forsvarlig måde.

Jeg vil blot nævne til sidst, at de sidste fem nødhjælpsspakker vel har kostet 1 mia. kr. stykket; det giver 5 mia. kr. Tager man dertil det provenu, som bare den 19. alm. vurdering har givet, så har man fået ekstra penge i statskassen med et provenu, som ville kunne afskaffe lejeværdien her og nu.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Jes Lunde for en kort bemærkning, og

derefter slutter de korte bemærkninger i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg synes ærlig talt, fru Kirsten Jacobsen kommer lige lovlig højt op. Hr. Jørgen Estrups provokation i morges illustrerede jo meget tydeligt, at staten ikke tjener penge på boligejerne. Staten sætter penge til, fordi værdien af rentefradragsretten i indkomstskattesystemet samlet set er betydelig større end både lejeværdi og ejendomsskat og alt, hvad vi kan finde på. Sådan er det bare, og det kan man ikke lave om på fra den ene dag til den anden; det var hr. Jørgen Estrup også enig i. Selvfølgelig kan man ikke det, for så vælter boligmarkedet. Men det er vigtigt alligevel at holde fast i den historiske kendsgerning, inden fru Kirsten Jacobsen kommer alt for højt op over alle de penge, der er taget fra boligejerne, og som de nu skal have tilbage.

Må jeg så sige til fru Kirsten Jacobsen, at det hverken handler om planøkonomi eller socialhjælp eller noget som helst andet. Men det handler om, at hvis man udsteder løfter om skattelettelser til alle boligejere – dem er der 1,3 millioner af – hvis man giver skattelettelser til alle dem, så er det ufattelig dyrt for samfundet, og så koster det så meget, at andre kommer til at betale for det før eller siden. Det er sådan set bare det, vi i al fredsommelighed siger.

Derfor er det klogere, at vi, når vi laver en skattereform, målretter vores indsats, ser på, hvem der har behov for en skattelettelser, og giver dem skattelettelsen. Dem med de laveste indkomster, dem med de højest forgældede huse, dem, der sidder i en vanskelig økonomisk situation, det er da dem, der er grund til at gøre noget for. Der er da ikke grund til at gøre noget for hr. Baadsgaard, som sidder i et gældfrit hus. Der er da ingen grund til at give ham en skattelettelse på 8.000 kr. Han frabad sig den jo i øvrigt direkte heroppefra, og det synes jeg er godt, for han har ikke behovet.

De mennesker, der ikke har behovet, er der jo ikke nogen grund til at give skattelettelserne. Hvis man gør det, bliver der et hul i statskassen, eller også kommer man til at opkræve pengene hos en masse andre mennesker, som ikke nødvendigvis har råd til at finansiere hr. Baadsgaard.

Peter Brixtofte (V):

Ejerboligmarkedet er i dag helt i bund. Såvel priserne som antallet af salg er kommet meget langt ned. Nybyggeriet af ejerboliger er gået helt i stå. Mange familier har mistet alle deres penge som følge af denne ulykkelige udvikling.

Sådan kan det ikke fortsætte. Vi politikere på tværs af alle partier har et stort ansvar for denne udvikling, og derfor skylder vi ejerboligmarkedet en alvorlig håndsrækning.

Når ejerboligmarkedet er så dårligt for tiden, skyldes det usikkerheden omkring fremtiden: Hvordan bliver de fremtidige regler for rentefradrag, lejeværdi og ejendomsskatter? Usikkerheden fører til, at mange ikke tør disponere. Hertil kommer, at arbejdsløsheden er vokset igennem længere tid og har ramt også grupper i samfundet, der normalt ikke plages af ledighed. Det har ført til, at stort set alle, også dem i job, er usikre på fremtiden.

I den situation må Folketinget bidrage til at skabe ro og sikkerhed om de regler, der i fremtiden skal gælde for ejerboligerne. Venstre ønsker derfor, at der så hurtigt som muligt gennemføres et indgreb, der fastsætter et loft over lejeværdien for den enkelte bolig svarende til beløbet fra selvangivelsen for 1992. Dermed slår vi fast, at lejeværdien ikke kan blive større, men det muliggør samtidig, at den kan blive mindre.

Venstre ønsker for det andet, at en gradvis afskaffelse af lejeværdien af egen bolig gennemføres som led i en skattereform. Altså ikke ufinansieret, som det bliver sagt her i debatten, men som led i en skattereform. Det er, fordi vi mener, at det er en uretfærdig skat. Det er hårdt nok at betale skat af en indtægt, man har, men at betale skat af en indtægt, man ikke har, er meget vanskeligt. Lejeværdien af egen bolig er et forskruet begreb, som bør afskaffes.

Derudover ønsker Venstre, at den enkelte kommune og det enkelte amt frit kan afskaffe ejendomsskatterne, hvis de synes det. Også ejendomsskatterne rammer skævt, for de rammer de boligejere, der har de mindste indkomster, hårdest, idet skatterne er de samme, uanset hvad man tjener.

Endelig ønsker Venstre kun at deltage i en skattereform, hvis det ender med, at boligejerne får det lettere økonomisk, når alle ændringer er medregnet. En skattereform uden lavere skatter er uspiselig for Venstre, og de lavere skatter skal også komme boligejerne til gode.

Jeg vil godt understrege, at der i Personskatteudvalgets rapport også er tale om en netto-skattelettelse på 3 mia. kr., så det er også et synspunkt, som Personskatteudvalget deler. Når man lægger alle ændringer sammen, kommer der netto en mindre skat ud af det. Og det, vi gerne vil fastslå, er, at når der bliver mindre skat netto at betale, så skal boligejerne også have en lavere skat.

Venstre vil gerne understrege, at en skattereform og en samlet skattelettelse kun kan finansieres derved, at den offentlige sektors andel af den samlede produktion gradvis bliver mindre. Men det kan man jo opnå ved at gøre den private produktion større. Det vil sige, at man kan bevare den offentlige sektor på det nuværende niveau og så få en økonomisk vækst, hvorefter det offentlige andel af den samlede produktion bliver mindre og mindre, og så kan man gradvis, stille og roligt, sænke skattetrykket.

De her nævnte standpunkter er indeholdt i den dagsorden, som Venstre er medforslagsstiller til, og vi håber, at Folketinget vil stemme for denne dagsorden, som ville være en hårdt tiltrængt håndsrækning til de to tredjedele af befolkningen, der bor i en ejerbolig.

Når vi så når til, hvordan vi er havnet i denne situation, så må jeg sige, at det skyldes en kombination af indgreb og omstændigheder, der tilsammen har virket alt for brutalt. Jeg vil gerne understrege også over for skatteministeren, at Venstre har et medansvar for den nuværende situation. Vi har været med i en regering i over 10 år, vi har været med til at lave reglerne. Og selv om den nye regering skal have skylden for meget, så er det altså ikke den, der i løbet af ganske få måneder har ødelagt ejerboligmarkedet; det er resultatet af en udvikling gennem flere år, og det er et samspil af forskellige omstændigheder.

Men derfor har vi partier også et fælles ansvar for at rette op på det. Og det er det, jeg synes, der skulle komme ud af det i dag: at vi i fællesskab kan give ejerboligmarkedet en håndsrækning.

Udgangspunktet for de mange ændringer har jo været byggeriet i 1960'erne og i 1970'erne, hvor parcelhusbyggeriet blev dyrt, fordi det dengang godt kunne betale sig at låne penge. Der var en meget høj inflation, der var en meget gunstig rentefradragsret, og dertil kom, at man med værdistigningen fik betalt mere end renteutgifterne. Det var usundt.

[Peter Brixtofte]

Men nu er man endt i den modsatte grøft. Først fjernede man fradragsretten for ejendomsskatter, så gennemførtes en skattereform, som Venstre stemte for. Men den skattereform var reelt uden overgangsordning. Skattereformen var for barsk, først og fremmest fordi den ikke gav ejerne af parcelhuse og ejerlejligheder tid til at omstille sig. Dernæst fik vi kartoffelkuren, der bl.a. forringede lånemulighederne for ejerboligerne kraftigt. Og alt dette blev gennemført, samtidig med at inflationen blev mindre og mindre og i dag slet ikke eksisterer. Hvor man tidligere skulle sidde lidt hårdt i det i starten og derefter få det lettere, så er det i dag sådan, at hvis man sidder hårdt i det i starten, så bliver man ved med at sidde hårdt i det.

De hårde indgreb mod ejerboligerne har ført til mange tvangsauktioner og store tab for de finansielle institutioner. Det skader i høj grad også vort erhvervsliv, og dermed beskæftigelsen, fordi udlånsrenten i pengeinstitutterne er blevet højere end nødvendigt, og fordi kreditforeningerne nu er presset til at være alt for restriktive i deres långivning.

Det må understreges, at Folketingets flertal efter valget i december 1990 har prøvet at mildne luften for de klippede får. Det lykkedes således for den daværende boligminister, hr. Svend Erik Hovmand, at gennemføre en tilskudsordning til vedligeholdelsesarbejder, der sikrede bedre boliger, flere i arbejde. Det har vi været fælles om. Jeg vil godt understrege, at jeg havde foretrukket Centrum-Demokraternes forslag om et fradrag, men vi må så leve med det næstbedste.

Det lykkedes også for den daværende minister, hr. Svend Erik Hovmand, at liberalisere reglerne om realkreditlån. Disse bestræbelser er ført videre af den nuværende boligminister, og det fortjener han ros for.

Det eneste negative, der sådan set er sket i de sidste par år, er de forhøjelser af ejendomsskatterne, der er sket i visse kommuner. Der er desværre kommuner, der ikke har nedsat grundskylden, da ejendomsvurderingerne steg. Dertil kommer så, at der er mange kommuner, der allerede er nede på minimum og derfor ikke har muligheden for at sænke grundskylden. Det kan man imødegå ved at vedtage den dagsorden, som vi har foreslået, hvor bundgrænsen bliver fjernet.

Må jeg afsluttende slå fast, at ejerboligmarkedet er slået helt ud af kurs. Det har vi alle sammen et medansvar for. Det kan være, der er enkelte partier, der føler sig udenfor. Men vi i Venstre erkender vort medansvar for det, der er foregået.

Vi mener også, at vi er nødt til at rette op på det. Vi mener, at problemerne for ejerboligmarkedet slår igennem på hele erhvervslivet, i hele arbejdsløshedssituationen, og derfor bør man hurtigst muligt gøre noget for at forbedre økonomien og sikkerheden for ejerboligerne. Det haster, og derfor: Jo før der gennemføres forbedring, jo bedre. Lad os komme i gang.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg synes ærlig talt, det er flot, når nogen erkender, at det, de har gjort, ikke var så godt. Derfor synes jeg ikke, at hr. Peter Brixtofte skal skoses for at have indrømmet, at Venstre har et medansvar for den situation, boligejerne står i. I Fremskridtspartiet, som ikke har stemt for noget af det, glæder vi os simpelt hen over, at Venstre og Det Konservative Folkeparti nu er med til at kæmpe for boligejernes sag, og vi vil ikke skose dem for, at de ikke var så lette at få til at komme med på det hold, da de var i regering.

Så vil jeg i øvrigt gerne sige, at det ikke kan nytte noget, at man her i salen vil dreje debatten derhen, at der er nogle boligejere, der har det særlig hårdt, at dem skal vi koncentrere os om at hjælpe, og det er jo det, regeringen har gjort. For det er at vende tingene på hovedet. Det er at vende tingene på hovedet at foretage de redningsaktioner, som jeg før fortalte at man har foretaget gennem de sidste 4-5 år, fordi man har opkrævet for mange penge hos boligejerne.

Man har ladet boligejerne betale for stor en del af samfundsregningen, og det er den del, de har betalt for meget, som de nu skal have sendt tilbage. Det er sådan, debatten bør føres, og den bør ikke føres som, at der er brug for en eller anden hjælpeforanstaltning. Det kan ikke hjælpe noget, at vi til sidst bliver et samfund af tilskudsmodtagere alle sammen. I yderste konsekvens kan vi vel, når vi har betalt hele vores løn til samfundet i form af skatter, få udleveret nogle klippekort, så vi kan komme med bussen, og så vi kan få noget at spise, og så kan vi

[Kirsten Jacobsen]

altså også få lov at bo, og til allersidst kan vi vel også få nogle piller at spise i stedet for mad.

Ja, det er det samfund, man vil henimod. Man vil gøre os alle sammen til sociale tilskudsmodtagere i stedet for at lade folk beholde flest mulige af de penge, de selv har tjent.

(Kort bemærkning).

Ole Donner (FP):

Hr. Peter Brixtofte var inde på en kommende skattereform og ridsede forskellige ting op, som Venstre ville opstille som betingelser for at kunne gå med i en skattereform. I sit indlæg kom hr. Peter Brixtofte med nogle bemærkninger om, at for at der skulle kunne blive skattnedsættelser, skal der komme en vækst ikke i den offentlige sektor, men i den private sektor, og så kunne man beholde den offentlige sektor på den størrelse, den har i dag.

Så vil jeg gerne spørge hr. Peter Brixtofte: Det er vel ikke sådan, at Venstre totalt afviser at skære i den offentlige sektor og lave nogle besparelser i den offentlige sektor? Det vil jeg gerne have slået fast ikke er tilfældet.

Fremskridtspartiet er enig i, at hvis vi får nogle skattelettelser, vil det medføre, at der kommer en yderligere vækst, og det vil give et større beskatningsgrundlag. Men vi vil meget gerne have bekræftelse fra Venstre på, at man også er indstillet på at ville være med til at spare på den offentlige sektor.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Jeg har med de bemærkninger, jeg fremkom med, ønsket at slå fast, at der er ikke nogen partier, der på anstændig vis kan love skattelettelser, hvis ikke der kommer en fremgang i den private sektor i Danmark. Det kan man ikke. Det er fra produktionen, vi skal have pengene. Det er kun ved en større produktion i samfundet, vi kan få det bedre. Og hvis man får fremgang i produktionen, får man færre udgifter til dagpenge og bistandshjælp, og så får man et fald i de offentlige udgifter. Og det fald ønsker alle.

Skal vi så på længere sigt have et fald i skatetrykket, så må man sige, at det er nødvendigt at få en gradvis vækst i den private sektor, og hvis bare vi kan opretholde den offentlige sek-

tor på det nuværende stadium, vil den andel, som den offentlige sektor udgør af den samlede produktion, blive stadig mindre og mindre, og så kan man sænke procenterne år efter år. Det er realistisk politik.

(Kort bemærkning).

Ole Donner (FP):

Jeg er helt enig med hr. Peter Brixtofte i, at der opstår en synergi ved, at man får mere vækst i den private sektor, men jeg kan bare ikke forstå, at Venstre er gået bort fra overhovedet at ville være med til at røre ved den offentlige sektor, for det er man altså også nødt til. Der er også noget, der hedder privatiseringer, som man burde være med til at se på, og det blev der ikke svaret på.

Derfor vil jeg godt bede hr. Peter Brixtofte om at bekræfte, at Venstre godt vil være med til at nedsætte de offentlige udgifter og lave nogle besparelser.

(Kort bemærkning).

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg føler mig selvfølgelig ikke kaldet til at svare på Venstres vegne, men alligevel. Når man tænker på, hvad firkløverregeringen præsterede af besparelser i de første år, hvor vi søreme måtte lave masser af ting, som Centrum-Demokraterne bestemt ikke var begejstret for, men som vi erkendte var nødvendige! Vi skar helt ind til benet, og jeg mener, at vi i dag må sige, at vi nok har skåret for langt på sygehuse og forskelligt andet. Ingen kan komme og sige, at Venstre og andre partier ikke har gjort en hel masse.

Men derfor er det da en fundamental sandhed – og jeg er da glad for, at hr. Peter Brixtofte siger det så tydeligt – at skal vi videre og virkelig kunne lette folks skatter, så kan det kun ske på grundlag af en betydelig stigning i produktionen. Det er ikke en politisk læresætning, det er ganske simpelt sund fornuft.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Der kan ikke sås tvivl om Venstres vilje til at ville spare på de offentlige udgifter på alle de områder, hvor vi finder, at det er rigtigt. Det arbejder vi hele tiden med. Vi vil gerne være med til at modernisere den offentlige sektor. Vi

[Peter Brixtofte]

vil være med til at privatisere. Vi vil være med til at rationalisere bureaukratiet og mange andre ting. Det tror jeg i øvrigt at der er mange andre partier, der også gerne vil.

Det, jeg bare siger, er, at hvis man langsigtet skal have skattetrykket ned i dette land – hvis man skal have det betydelig længere ned, så vi kan få en afgiftsharmonisering i forhold til de andre EF-lande og måske også kan få en moms, som er lidt bedre og lempeligere, og hvis vi skal have en lavere indkomstskat – så kan det kun lade sig gøre, hvis vi får gang i den private produktion. Den eneste vej er at få gang i produktionen, for det er det, vi lever af alle sammen.

(Kort bemærkning).

Jan Kørke Christensen (FP):

Det er alt sammen godt nok det, der blev sagt her af hr. Peter Brixtofte, men spørgsmålet er jo den måde, man når frem til resultatet på.

Vi er ganske enige i, at det er det private erhvervsliv, der skal have det bedre for at kunne sætte hjulene i gang i samfundet, men vi mener nok, at vi bør gå den anden vej og sige: Først og fremmest skal der ske skattelettelser for at få hjulene i gang, også for erhvervslivet. Det er den måde, det skal gøres på, og dér er vi nok fundamentalt uenige med Venstre. Venstre ønsker at få erhvervslivets hjul i gang, men der er jo en forudsætning for at få erhvervslivets hjul i gang, og den forudsætning er efter Fremskridtspartiets opfattelse naturligvis hævelse af den skattefrie bundgrænse.

Ud over det vil jeg gerne knytte en bemærkning til det, hr. Erhard Jakobsen sagde om, at man måske havde skåret for dybt. Det var gået ud over sundhedssektoren osv., der var måske skåret for langt ned på sygehusene. Men det er jo ikke tilfældet. Hr. Erhard Jakobsen ved jo udmærket, at inden for de sidste 10 år er der faktisk kommet flere ressourcer til netop sundhedssektoren.

Jeg er enig i, at vi skal udnytte ressourcerne mere optimalt også inden for sundhedssektoren, men der er altså ikke sket nedskæringer i sundhedssektoren.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Så går vi tilbage til talerrækken.

Jes Lunde (SF):

Jeg kunne godt føle mig fristet til det, men jeg tror, jeg vil afstå fra at blande mig i familielagsmålet blandt de borgerlige partier.

Jeg vil i stedet for holde mig til det emne, vi er i gang med her, nemlig ejerboligernes situation, og sige, at SF er helt på det rene med, at der er mange mennesker, der bor i egen bolig, som er kommet i en klem situation i de senere år, og det er de for mig at se især i kraft af to ting.

Den ene er, at arbejdsløsheden har været så katastrofalt stigende, og det betyder selvfølgelig, at mange mennesker har svigtende indtægter. Når man bliver arbejdsløs, får man jo en betydelig indkomstnedgang; typisk får man kun $\frac{1}{3}$ af sin indkomst. Man har altså et indkomsttab på $\frac{2}{3}$, når man bliver arbejdsløs; det er det gennemsnitlige. Det gør, at mange mennesker, både dem, der allerede er i en ejerbolig, og dem, der overhovedet overvejer at få det, kigger på fremtiden med en betydelig usikkerhed, og det gør selvfølgelig, at ejendomspriserne falder.

Den anden faktor, som har været med til at gøre det meget svært, er den ekstremt lave inflation, vi har i øjeblikket, som også har været en medvirkende faktor til, at huspriserne direkte har været faldende i de senere år, endda meget betydeligt.

SF ser det ikke som sin opgave at love parcelhusejerne store skattefrie værdistigninger. Vi har tværtimod tidligere kritiseret, at de værdistigninger, der var op igennem 1960'erne, 1970'erne og 1980'erne, overhovedet ikke blev beskattet af samfundet, men bare fik lov til at blive pumpet ud i forbrug med en øget inflation med underskud på betalingsbalancen som den nødvendige effekt.

Men omvendt er det altså heller ikke særlig godt, at priserne på ejerboligerne direkte falder. Det betyder, at mange mennesker kommer i den situation, at gælden i deres hus pludselig er større end det, de overhovedet kan få for deres ejendom, hvis de vil sælge den, og dermed bliver de insolvente. Det er slemt for mennesker, som måske er nødt til at sælge deres ejendom – det kan jo være, der er tale om et jobskifte, hvor man har fået arbejde i den anden ende af landet, det kan også være, at man er blandt dem, der er blevet arbejdsløs og har fået et stort økonomisk tab af den grund. Så er man pludselig nødt til at forlade boligen, og

[Jes Lunde]

når huspriserne er faldet så meget, betyder det altså, at mange mennesker kommer fra huset med et smerteligt tab, måske et par hundrede tusinde kroner i tab, som det kan tage den enkelte familie flere årtier at genvinde ved almindeligt arbejde.

Det er klart uhensigtsmæssigt, at vi behandler vores samfundsborgere på den måde. Problemet rammer jo især yngre og nyetablerede familier. De, der for SF at se har allermost behov for at have en stabil økonomi og for at kende deres økonomiske fremtid, mens børnene vokser op, det er dem, der snarest kommer i klemme i kraft af den politik, som er blevet ført.

Derfor tror vi også, der er behov for et skifte i vores politiske prioritering. I mange år har bekæmpelsen af inflationen haft førsteretten i den økonomiske politik, der er ført herinde, mens bekæmpelsen af arbejdsløsheden er blevet prioriteret lavere. Og virkningerne er jo ikke udeblevet. Vi har Danmarksrekord i arbejdsløshed og også i lav inflation, og begge dele har paradoksalt nok bidraget til at klemme livet ud af mange boligejere.

Tiden er derfor også inde til at prioritere modsat. Det vigtigste for at få boligmarkedet ud af krisen er, at samfundet kommer det, at arbejdsløsheden bliver bragt ned, så mennesker igen tør have tillid til en tryk fremtid, hvor der er råd til at bo i eget hus, ikke bare i nogle få år, men i så lang tid, at man kan beholde huset i det lange løb.

Dertil kommer, at det er vigtigt at få fjernet den usikkerhed, regeringen har skabt ved at forhale gennemførelsen af skattereformen. For SF at se er det gift for boligmarkedet, at rygter om ændring i rentefradraget skal have lov til at ligge og skvulpe i den politiske debat i ¼ år, før der sker noget som helst. Vi har jo haft den ene debat efter den anden her i salen, hvor oppositionen har forsøgt at få regeringen til at fortælle noget, og standardsvaret har været det samme som det, skatteministeren gav for lidt siden: Vi vil ikke sige noget som helst. Det har skatteministeren sagt, ja, vel 30-40 gange siden regeringens tiltræden. Vi vil ikke sige noget som helst. Det kan være godt nok, når man er en flertalsregering, og så kan man også bare fortsætte sådan. Men det er ikke godt nok for boligejere, som står og skal disponere; de vil faktisk gerne snart vide, hvor de er henne.

For SF er det klart, at boligejerne for langt de flestes vedkommende ikke kan tåle en stramning i beskatningsreglerne i de kommende år.

Derfor mener vi, at hvis vi skal gøre noget ved rentefradragets værdi, skal vi sørge for, at det bliver fastholdt for eksisterende fastforrentede lån, og derfor har vi fremlagt en model, hvor man indfører et loft over rentefradraget på 100.000 kr. pr. person, et loft, som man så kunne aftrappe over f.eks. 20 år, så alle får en fair chance for at afvikle gælden. Det giver rimelige vilkår til husejere og skaber sikkerhed for alle med huse op til en endda ganske pæn størrelse. Der er jo også et vist socialt element i det ved at lægge loft over, hvor stort et rentefradrag vi synes kommer selvangivelsen ved, hvor stort et rentefradrag der gør, at man skal have rabat på sin skat.

Hvis vi gør sådan noget, mener vi til gengæld også, det er vigtigere at tænke langsigtet i den modsatte retning. Når vi nu er bekymrede over prisfaldet for husejerne – og med rette – bør vi også tænke på, at man kunne forestille sig en ny situation, hvor huspriserne igen begynder at stige. Og hvis de begynder at stige meget betydeligt igen, bør vi for SF at se gennemføre en værdistigningsafgift på realiserede kapitalgevinster.

Dér er jeg sådan set meget tiltalt af den tankegang, som hr. Peter Brixtofte var inde på: at det kan være et problem at beskatte folk for hårdt af indkomster, de ikke har. Men hvis vi kunne nøjes med at opkræve en værdistigningsafgift, når værdistigningen bliver realiseret, var der måske alligevel noget i det. Man kunne forestille sig en model, hvor vi beregner en værdistigningsafgift, hvis man sælger sit hus og der er en gevinst på det, og vi så indfryser den som en offentlig prioritet, som man har lov til at flytte fra ejendom til ejendom, og hvor staten først tager sit, den dag man træder ud af boligmarkedet. Det ville for mig at se bevirke, at vi får inddæmmet den inflationære funktion, der kan være af samfundsskabte værdistigninger, som der ikke er nogen produktion bag. Den får vi inddæmmet på den måde, at vi venter med at tage pengene, til folk forlader boligmarkedet.

På den måde kan man sige, at de, der kommer til at betale, er arvingerne. De får ikke den store arv, de måske havde set frem til, for sam-

[Jes Lunde]

fundet tager sin del af de samfundsskabte værdistigninger. På den måde undgår vi at plage folk, som ikke har realiseret en værdistigningsgevinst, og som derfor heller ikke har mulighed for at betale pengene på det tidspunkt, fra hus og hjem.

Det synes jeg regeringen bør overveje, når den kommer med sit skatteudspil: om vi ikke kan lave noget, som er langsigtet og ikke kun tager sigte på den depressive økonomiske situation, som vi er i i øjeblikket, men også fremtidssikrer skattesystemet. Det er jo nemmere, tror jeg, politisk at komme igennem med en værdistigningsafgift i en situation, hvor der ikke er værdistigninger. Så er der ganske vist ikke noget provenu foreløbig, men så har vi modellen, hvis det viser sig, at huspriserne igen begynder at stige.

Regeringens forslag om motiveret dagsorden ligger jo helt i forlængelse af skatteministerens linie i disse sager: Man vil ikke sige noget som helst, og man vil overhovedet ikke løfte sløret for, hvad det er for nogle præcise planer, regeringen har.

Derfor kan vi ikke stemme for den dagsorden, regeringspartierne har foreslået. Vi synes ærlig talt, det er på tide, at der bliver skabt klarhed på dette område, og det uanset i hvilken retning man går med hensyn til rentefragets værdi. Det allervigtigste for boligmarkedet overhovedet er at kende fremtiden, for det er forudsætningen for, at folk tør købe hus, og det er jo også forudsætningen for, at de, der har brug for det, kan få solgt deres hus.

Hvis vi skal have mere gang i omsætningen på boligmarkedet, kræver det, at reglerne for fremtiden bliver klarlagt, og derfor synes jeg, at regeringen skylder os meget snart at komme med præcise forslag til, hvad der skal ske på dette område, i stedet for at blive ved med at træde vande.

Jeg skal derfor fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget opfordrer regeringen til at gøre sit yderste for hurtigt at fremlægge forslag, der kan nedbringe arbejdsløsheden betydeligt, og til inden den 1. juni at fremlægge en skattereform, der kan skabe langsigtet tryghed på boligmarkedet.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 40).

Første næstformand (Ivar Hansen):

Der er fremsat følgende forslag om motive-ret dagsorden: (se ovenfor). Jeg skal også lade dette dagsordensforslag indgå i den videre debat.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Hr. Jes Lunde opregnede en liste af særlig hårdt ramte boligejere. Hr. Jes Lunde nævnte de unge med børn, de nyetablerede og de arbejdsløse.

Fremskridtspartiet er helt enig med hr. Jes Lunde, og hr. Jes Lunde ved også, at mange gange, hvor vi har skullet arbejde for at hjælpe de hårdest ramte boligejere, har SF og Fremskridtspartiet været utrolig enige, og at der er andre partier end SF, som har været sværere at have med at gøre. Det skal SF have tak for.

Men så vil jeg godt spørge hr. Jes Lunde: Er der ikke en gruppe blandt de hårdest ramte boligejere, som hr. Jes Lunde glemte? Det, der får mig til at spørge, er begrebet overskud af fast ejendom. Jeg tænker ikke på det vidt og bredt, nej, jeg tænker på folkepensionister, som for 40 år siden har bygget et 100 m² hus i Københavns nordlige omegn, og som har betalt alle deres lån ud, og som derfor ikke har noget at trække fra, for de skylder ikke noget på deres hus. Finder hr. Jes Lunde det rimeligt, at den gruppe mennesker skal have 11.500 kr., som er de 1½ pct. i lejeværdi, lagt oven i deres indtægt, foruden at de oftest må betale 15.000 kr. eller mere i ejendomsskatter, som de ganske vist kan låne til og få indefrosset? Men det kan de ikke med lejeværdien.

Synes SF ikke, det var rimeligt, at Folketinget tænkte over, om man ikke i det mindste kunne fjerne det begreb, som hedder overskud af fast ejendom, i hvert fald for pensionister?

(Kort bemærkning).

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg skal gøre det ganske kort. Det er kun, fordi der kom et helt forfærdeligt ord ind i debatten – lad os for alt i verden få det udryddet omgående – ordet værdistigningsafgift. Jeg beder om, at man for alt i verden dropper enhver tanke om dét og ikke foretager nogen kombi-

[Erhard Jakobsen]

nationer med det i denne forbindelse. Man har jo svævet i den vildfarelse i årevis, at folk, der fik en stor sum for deres hus, har tjent en masse penge. Man overså ganske, at de fleste skulle købe et nyt hus, og at de så bare kom til at give tilsvarende flere penge for det nye hus. Det er ikke noget, nogen har høstet noget af.

Det er en helt forkert måde at gøre det på. De andre skatteformer er trossede nok i forvejen, så lad os ikke få en tredje skatteform lagt oven på dem. Med »de andre skatteformer« mener jeg ejendomsskat og lejeværdi af egen bolig. Det vender jeg tilbage til.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Også på dette punkt er jeg meget, meget enig med hr. Erhard Jakobsen. Også jeg vil kraftigt tage afstand fra tanken om en værdistigningsafgift.

Bare for at forstå forslaget: Betyder det så også, at de 100.000 parcelhusejere, der i de senere år har solgt med store tab, får penge tilbage fra staten?

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Hr. Erhard Jakobsen plejer jo, når det drejer sig om penge, at være at tænksomt menneske, som kan tænke nogenlunde frit, så når hr. Erhard Jakobsen nu siger, at de værdistigninger, der er sket op igennem 1960'erne og 1970'erne, er der ingen der har høstet noget af, bliver jeg ærlig talt lidt forbløffet.

De, der i sidste instans træder ud af boligmarkedet, sælger den sidste bolig, har jo dog ved alle boligskiftene gennem alle årene ophobet en betydelig kapitalgevinst, som de kan score. Jeg er ikke i tvivl om, at der er ganske mange i den generation, hr. Erhard Jakobsen tilhører, som kan score flere hundrede tusinde kroner i værdistigninger, som er opnået gennem årene. Sådan er det jo.

Det er da rigtigt, at man ikke nødvendigvis har noget ud af det ved et boligskifte, for man skal købe den næste bolig. Derfor gik mit forslag også ud på, at der skulle være mulighed for at flytte en eventuel værdistigning med. Man skal altså ikke betale noget til staten, men det noteres som en offentlig prioritet, at der har været en værdistigning af den og den stør-

relsesorden, som samfundet burde have haft sin del af, og så venter samfundet med at opkræve værdistigningsafgiften, til man træder ud af boligmarkedet i sidste instans.

Og så vil jeg sige til hr. Peter Brixtofte, at det ville være logisk, når man regner det ud over hele den tid, hvor den pågældende har været på ejerboligmarkedet, at hvis der undervejs har været konstateret tab, kunne de modregnes i eventuelle gevinster. Det ville være logisk at gøre det på den måde.

Som et led i mit svar til fru Kirsten Jacobsen vil jeg sige, at hvis man skal pille ved lejeværdibegrebet, fordi man kan se, at der kan være en vis urimelighed i, at nogle mennesker, som er trængt økonomisk, og som har betalt gælden i huset ned, pensionister f.eks., skal betale lejeværdi, så er prisen, i hvert fald for SF, at vi i stedet er nødt til at have en værdistigningsafgift, for samfundet er nødt til at tage sin del af de værdistigninger, der er samfundsskabte – når de altså er der. Det er de ikke i øjeblikket, og derfor synes jeg egentlig, at der i den nuværende situation burde være en fredelig atmosfære til at gennemføre det i.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Jeg kan ikke lade være med at spørge SF's ordfører, om det er rigtigt, at SF's boligpolitik i virkeligheden baserer sig på 20-30 år gamle fakta.

Det er korrekt, som hr. Jes Lunde selv siger, at i 1960'erne og 1970'erne var der værdistigninger. Og nu kommer SF altså i 1993 og siger, at vi skal have en afgift på nogle værdistigninger, der skete for 20-30 år siden. På en eller anden måde lever SF slet ikke i nuet, for der er ingen værdistigninger nu. I de sidste mange år har vi haft værditab. Det er en helt anden virkelighed, vi skal forholde os til. Det er da muligt, at det havde været relevant med den slags tanker for 20-30 år siden, men under alle omstændigheder er det i dag en barok tanke at tale om værdistigningsafgift for nogle mennesker, der måske ikke engang eksisterer mere. I hvert fald alle de, der er kommet på boligmarkedet i de sidste mange år, aner slet ikke, hvad værdistigninger er for noget; det er et fremmedord.

(Kort bemærkning).

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg tager naturligvis ikke ordet for at modsige hr. Jes Lunde, når han mener, at jeg er temmelig takksom, og det er jeg også i denne situation.

Må jeg lige gøre hr. Jes Lunde opmærksom på, at hans tankegang med hensyn til livets udvikling for den mand, der solgte sit hus med en mægtig gevinst, sluttede lidt for tidligt. Hvad gør han derefter, hvis han vil bo nogenlunde, som han har været vant til? Så havner han blandt de dyreste og nyeste lejligheder på boligmarkedet, og han er afskåret fra social støtte af enhver art. Lad være med at tro, at det er en vældig stor fidus for nogen, der går ud af dette her. De fleste skal ud og købe sig en ejerlejlighed til en tårnhøj pris eller noget, som ikke er nær så godt som det, de havde i forvejen. Problemet, når man skal af med et gammelt hus, er, at man kommer til at bo ringere. Enten det er i lejlighed eller i hus, kommer man til at bo ringere, end man gjorde før. Og så skulle man oven i købet betale afgift af det!

Men jeg tvivler altså ikke. Jeg siger blot: Lad os ikke få det moment draget ind i en debat, som nu ser ud til at kunne koncentrere sig om noget vigtigt, nemlig om, hvordan vi får boligmarkedet rettet op.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Nu troede vi jo lige her i Folketinget, at SF havde sluppet doktrinerne, og så oplever vi i dag, at det har man alligevel ikke, for det dér gamle dogme, som vi egentlig troede alle var holdt op med at beskæftige sig med, nemlig de samfundsskabte værdier, lever i bedste velgående i SF's folketingsgruppe.

Hr. Jes Lunde burde simpelt hen se realiteterne i øjnene og vide, at det er mange, mange år siden, man kunne tjene på et hus. At det måske bliver sådan igen i fremtiden, at man kan komme til at tjene på et hus, må vi bare ønske, for ellers er der mange flere, der må gå på tvangsauktion. Men som hr. Erhard Jakobsen så rigtigt sagde: Når man sælger et hus, skal man hen at købe en anden ejerbolig. Det er meget, meget sjældent – medmindre det er af streng nød, og så er det den modsatte situation – at man flytter fra en ejerbolig til en lejebolig.

Men jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Jes Lunde: Når nu doktrinerne og dogmerne stadig væk lever i SF, synes hr. Jes Lunde så ikke også, at der skal indføres en værdistigningsafgift på kunst, på antikviteter, på alt muligt andet, som folk kan sætte deres penge i, og som stiger på grund af udviklingen i samfundet? Hvorfor er det lige præcis ejerboligen, man skal røre ved?

Om kunst, antikviteter og meget andet skrammel kan man dog sige, at det har folk måske købt for at få en eller anden spekulationsgevinst, hvorimod de allerallerfleste boligejere har købt deres bolig for at få et sted at bo, hvor de oven i købet ikke ligger samfundet til byrde, som man gør det i mange af de lejeboliger, som er opført med støtte fra de andre skatteydere.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg forstår ikke rigtig det voldsomme raseri. Nu påstår man, at SF lever i fortiden, og at værdistigninger slet ikke findes. Jamen hvad er der så galt ved at gennemføre en værdistigningsafgift? Hvad er problemet så? Så kan vi jo gennemføre den netop nu. Og hvis boligpriserne igen begynder at stige efter år 2000, så har samfundet en fod på bremsen for, at alt for mange samfundsskabte værdistigninger, som der ikke er en produktion bag, kan belånes og omsættes i forbrug. Det var det, der gav underskud på betalingsbalancen i 1960'erne og 1970'erne. Hvorfor skal vi ikke nu sikre os et værktøj til at holde den økonomiske udvikling lidt i ave? Det er nu, lejligheden er der, for det er nu, det er neutralt at gennemføre det.

Så gentager hr. Erhard Jakobsen, at der ikke er nogen, der har en gevinst i den sidste ende. Jamen det passer jo ikke. Selvfølgelig er der nogle, der har en gevinst i den sidste ende. Og når hr. Erhard Jakobsen anklager mig for at stoppe for tidligt i min tankerække, så er det hr. Erhard Jakobsen, der gør det, når han siger, at de jo skal ud at købe en ejerlejlighed. Jamen så forlader de jo ikke ejerboligmarkedet. Vi skal jo længere frem i tankerækken. For mig at se skal vi frem dertil, hvor de helt forlader det.

For mig at se skal det være sådan, at de, der i de fleste tilfælde i realiteten vil komme til at betale denne værdistigningsafgift, er arvingerne. Det er dem, der ellers skulle have haft den

[Jes Lunde]

halve million kroner, som er oparbejdet i kraft af værdistigninger gennem et menneskes liv. Jeg kan ikke se nogen grund til, at de arvinger specielt skal have den halve million kroner, som er en samfundsskabt værdistigning på ejerboligmarkedet.

Der er jo en sammenhæng i det her. Sammenhængen er den, at hvis man vil være sikker på at have den fulde kapitalgevinst på boligmarkedet, så skal man betale dyrt, mens man sidder i boligen. Så er det dyrt at bo i den. Hvis vi skal gøre det mere lempeligt at bo i ejerbolig, hvilket mange partier gerne vil have – vi har diskuteret lejeværdi, vi har diskuteret alt muligt mærkeligt – så må modstykket til det være, at samfundet tager sin del af værdistigningerne.

Jeg synes da egentlig, det er retfærdigt, at samfundet tager pengene over værdistigningerne, for så tager vi kun pengene, hvis de er der, i stedet for at brandskatte nogle mennesker, som måske ikke har indkomst til det.

Men jeg kan forstå, at den tankegang er for højtsvævende til, at de borgerlige partier kan være med. Det synes jeg er ærgerligt. Jeg synes altså, det er de borgerlige partier, der sidder fast i nogle dogmer, for også set ud fra det angreb, de kører i dag vedrørende ejerboligsituationen ...

Første næstformand (Ivar Hansen):

Så er taletiden slut.

Jes Lunde (SF):

... burde det have været meget bedre.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg beder medlemmerne om at overholde de to minutters taletid.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Vi skal selvfølgelig ikke bruge ret meget tid på at blive ved med at diskutere værdistigningsafgift her, for det er da heldigvis kun SF, der går ind for en værdistigningsafgift, og det kan vi andre og boligejerne så i hvert fald glæde os over.

Når hr. Jes Lunde kan finde på at sige, at hvis værdistigningsafgiften skal gennemføres, skal det være lige nu, for nu er det neutralt at

gennemføre den, så er det selvfølgelig rigtig set med SF's øjne. Hvis man ønsker så stor en brandskatning som muligt, så skal det være lige nu, for lige nu kan priserne formentlig overhovedet ikke komme længere ned. Priserne på boligmarkedet er trykket langt ned under et realistisk niveau, langt ned under genopførelsesprisen på boliger. Så det er da helt rigtig, at hvis hr. Jes Lunde skulle have den indført, ville han få det største provenu overhovedet ved at indføre den lige nu. Men det ville være et helt utilstedeligt tidspunkt at gøre det på, når vi har Danmarkshistoriens laveste huspriser i forhold til opførelsesprisen.

Jeg vil bare sige, at vi er meget imod det, og at vi vil gøre alt, hvad vi kan, for, at det ikke skal blive en realitet.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Nu synes jeg, fru Pernille Sams skal tage og finde ud af, hvordan hun vil fortolke mit forslag, for nu fortolkede fru Pernille Sams forslaget sådan, at jeg ville tage udgangspunkt i en vurdering af, hvad værdien af husene er i dag, og så beskatte ud fra det.

For 10 minutter siden var fru Pernille Sams inde på den betragtning, at jeg ville beskatte værdistigningerne fra 1960'erne nu, at jeg ville hente de gamle prisstigninger fra dengang.

Begge fortolkninger er for mig at se forkerte. Det, det må komme an på, er da, hvad folk har givet for huset, dengang de købte det. Og vi kan for min skyld indlægge skæringsdatoer, hvis det er nødvendigt for at få forslaget igennem, så vi kan lægge nogle begrænsninger i det ad den vej. Det vigtige for mig er, at vi begynder at beskatte nogle penge, som vi ved er der, nogle realiserede kapitalgevinster, når folk forlader ejerboligmarkedet.

Jeg vil altså ikke indføre noget, som på nogen måde dæmper omsætningen, som på nogen måde lammer ejerboligmarkedet, som på nogen måde straffer mennesker, der ikke kan siges at have penge. Jeg tager først pengene, når det kan konstateres, at de er der, og at det er en gevinst, man tager ud af ejerboligmarkedet. Det må dog være en mere fair måde at behandle folk på end ved at beskatte dem efter det system, vi har i øjeblikket, og som giver langt flere problemer. Så jeg vil opfordre til lidt mere åndelig spændstighed på de borgerlige bænke.

Ole Donner (FP):

Jeg er enig med de ordførere, der har sagt, at vi skal have ordet værdistigningsafgift ud af denne debat, og jeg var så naiv at tro, at der var tale om en religiøs myte, som for længst var afskaffet her i huset.

Hr. Jes Lunde spørger, hvorfor der opstår sådan et raseri – det var det ord, hr. Jes Lunde brugte – når SF foreslår, at man indfører denne værdistigningsafgift nu, hvor der ingen værdistigninger er og vi derfor roligt kan indføre den. Hvad er problemet så, spørger hr. Jes Lunde.

Jeg vil gerne svare på, hvad problemet er. Problemet er, at hvis vi indfører en værdistigningsafgift, som godt nok ikke giver noget afkast, så er jeg et hundrede procent sikker på, at et flertal i dette Folketing alligevel vil begynde at bruge de penge, som ikke kommer ind, og det er i hvert fald for Fremskridtspartiet et stort problem, hvis man begynder på det.

Når Fremskridtspartiet i dag har forlangt at få en forespørgselsdebat om boligområdet, så er det, fordi regeringen – som det er sagt fra flere sider – endnu ikke har spillet ud med noget som helst, og vi mener, at boligmarkedet er i en situation, hvor det er absolut nødvendigt, at der sker noget på området.

Det er også derfor, Fremskridtspartiet sammen med Venstre og De Konservative har fremsat et meget præcist dagsordensforslag, som – hvis der kunne skabes flertal for det – ville pålægge regeringen at fremsætte nogle lovforslag, som skaffer boligejerne den sikkerhed, som de tørster efter.

Der er ikke tale om, at Fremskridtspartiet eller andre borgerlige partier vil belønne boligejerne. Vi vil ikke give dem penge eller større fradrag, end de egentlig har ret til. Det, vi skal tænke på, er, at der i de seneste år har været en uacceptabel stigning i skatterne, og at boligejerne på lige fod med alle andre lønmodtagere og alle andre i samfundet har været med til at betale disse højere skatter, og at de ud over det også har fået andre ulemper: Rentefradraget er blevet forringet, standardfradraget er blevet forringet, fradraget for ejendomsskatter er faldet bort, og lånemulighederne er blevet dårligere. Derfor har boligejerne altså betalt en højere pris end andre i samfundet, og det er det, vi vil have rettet op på.

Det er helt sikkert, at hvis der havde været noget, der hed overskydende skat, ville boligejerne have et stort krav imod det offentlige på nuværende tidspunkt.

Derfor håbede vi, at der kunne skabes flertal for vores dagsorden. Det ser ikke ud til at blive tilfældet.

Så vil jeg godt vende mig til regeringens dagsordensforslag. Det blev formuleret meget præcist af hr. Jes Lunde, at skatteministeren og regeringen ikke ønsker at fortælle noget om, hvorvidt man overhovedet har nogen planer. Man bliver ved med at forsøge at gå på vandet, uden at der kommer noget ud af det. Og nu henviser man til debatten her. Jo, den har da været meget interessant, men man er jo næsten delt på midten, så det kan ligesom ikke bruges til noget ude på ejendomsmarkedet.

Jeg synes, det er for dårligt, at regeringen, som er en flertalsregering, ikke for længst er kommet med et udspil og har sagt: Nu har vi fået magten og æren, og nu vil vi være med til at gøre noget for boligejerne. Men det er jo, fordi man reelt ikke vil være med til det. Så forsøger man bare at holde den gående: Nu skal vi jo snart på sommerferie, så sker der i hvert fald ikke noget i år. Sådan kan man jo blive ved, og det går altså dårligere og dårligere i samfundet, og det kan ikke være rigtigt, at vi skal blive ved med at finde os i det.

Så har hr. Jes Lunde fra SF fremsat et dagsordensforslag, og det indeholder mange af de ting, som vi har i vores dagsordensforslag. Og jeg kan sige fra Fremskridtspartiets side, at det er helt klart, at vi vil støtte SF's forslag i denne sag, for det siger også helt præcist: Nu skal der ske noget. Det kan ikke være rigtigt, at regeringen skal blive ved med at træde vande. Nu må den ud af busken. Nu må der komme noget, og det skal være nu!

Derfor bliver det meget spændende at se, om man fra alle kontorerne rundt på Christiansborg kan samle det flertal, der skal til, for efter en almindelig regnestok vil det formentlig være én stemme, der bliver afgørende – måske til den forkerte side, hvis der ikke er styr på tropperne.

Erhard Jakobsen (CD):

Centrum-Demokraterne deler selvfølgelig det synspunkt, der er fremført fra alle sider: at baggrunden for denne debat er den situation, der råder på boligmarkedet.

[Erhard Jakobsen]

Alligevel vil jeg advare imod, at man gør dette til en socialdebat. Det er ikke bare et spørgsmål om, hvorvidt der er nogle nødlidende mennesker, som vi på forskellig måde skal komme til hjælp.

Det er på den ene side rigtigt, at vi skal prøve at gøre noget, der kan få lidt gang i ejendomspriserne. Det er rigtigt. Det er det vigtige. Men man må ikke bare finde nogle nødlidende grupper. Man må gøre det hele op.

Det har været, skal vi sige Centrum-Demokraternes vigtigste opgave i de snart 20 år, hvor vi har eksisteret – og jeg gjorde det før den tid som medlem af Socialdemokratiet – at pege på, at grundskatter er drønende uretfærdige og meningsløse.

Det er urimeligt at opkræve skat af grundværdier. Det har ingen begrundelse i vor tid. Det havde det i meget, meget gamle dage. Man skulle bringe jorden over i den bedst mulige anvendelse. Man skulle have herregårdene slået i stykker, udstykket, og alt det dér. Det er passé.

Grundskatter nu om dage har ingen mening. Nu om dage bringer man jorden over i den rigtige anvendelse ved at pålægge byplaner. Så er jorden anbragt dér, hvor den skal være.

Enhver begrundelse for grundskatter er altså nu om dage bortfaldet, og derfor er det en særskat på tæt op mod en halv snes milliarder, man må betale, ligesom lejeværdien af egen bolig er det. Den hænger også sammen med nogle fortidige skatteteorier. Den har ikke noget reelt grundlag nu.

Derfor kan jeg på forhånd sige, at vi har sympati for alt det, der står i det forslag, som Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet fremsætter. Selvfølgelig har vi da det, for det er jo vore egne forslag, fremsat 5, 10, 15 gange.

Men ligesom vore forslag dengang led under én mangel, gælder det også dagsordenen her: Et klart flertal i Folketinget – Socialdemokratiet, SF og De Radikale – har i hvert fald ikke ønsket at nedsætte grundskatterne, har ikke ønsket at nedsætte lejeværdien og har i det hele taget ikke ønsket at gøre noget på dette felt.

Sådan har det været i årevis. Sådan er det i dag. Den eneste lille garanti, vi kan have, er, at Centrum-Demokraterne og Kristeligt Folkeparti i regeringen siger: Der bliver ikke lavet nogen ny lovgivning, som kommer til at gå i modsat retning. Det er den garanti, vi giver. Vi

kan ikke med en halv snes mandater komme og sige: Vi forlanger, at nu skal vores synspunkter frem. Men vi kan forhindre, at f.eks. en ting som værdistigningsskat dukker op og kommer til at indgå i debatten igen.

Må jeg så sige, at vi naturligvis stemmer for regeringens dagsordensforslag. Det behøver jeg ikke engang at sige, for det er klart. Og jeg kan udmærket forstå, at regeringen ikke uden videre lader sig presse til at komme med enkeltudtalelser. Det ville ikke være klogt.

Men jeg vil også lige sige, at jeg har glædet mig meget over ikke mindst hr. Peter Brixtoftes indlæg her. Som en lille trøst til de politikere hos Venstre og De Konservative, der gerne ville have, at der ude i kommunerne blev mulighed for at spare lidt på grundskatterne, vil jeg dog sige: Jamen så kom da i gang! I Lyngby-Tårnbæk har man en grundskyldpromille på 10. Man har lov til at gå ned til 6. I Vallensbæk har man 11,6 promille. Man kan gå ned til næsten det halve. Det er en konservativ kommune. Hørsholm har 8, Søllerød har 11,8, Thisted har 10, Bramsnæs har 9,5, og Blåvandshuk, der er en Venstrekommune, har 18,5 promille.

Venstre og De Konservative har altså god mulighed for at give deres lokale kommunalbestyrelsesmedlemmer parolen: Kan I nu ved næste valg sørge for at gå til valg på, at grundskyldpromillen overalt skal ned på 6! Og så har jeg tillid til, at man siger: Så må vi selvfølgelig ærligt hæve de andre skatter lidt mere, for pengene skal jo nu engang ind.

Se, det ville være ærlig snak. Jeg har altid været modstander af, at man satte en grænse nedefter, og har kæmpet imod det i sin tid. Men i mange, mange kommuner er den grænse ikke det afgørende, men at kommunalbestyrelsen ikke har mod og kraft til at sætte grundskyldpromillen ned til 6, således som man i hvert fald har lov til.

Jeg ved fra det, jeg har fået refereret af de ministre, Centrum-Demokraterne har, at regeringen tager disse ting meget, meget seriøst, og jeg ved, at man har virkelig store, omfattende planer på vej. Jeg vil ikke stå og sige, at det udgør Centrum-Demokraterne garantien for, men man kan vel næsten regne ud, at der ikke kommer til at udgå nogen skattereform fra dette hus, hvor der ikke er taget mere hensyn til parcelhusejerne, end der blev i de planer, som den tidligere regering havde. Det tør jeg i hvert fald roligt give en garanti for.

Jørgen Estrup (RV):

I morgen vedtager Folketinget ved tredjebehandlingen den boligpakke, som vil forbedre vilkårene for omsætningen af ejerboliger, altså en boligpakke, som betyder valgfrihed mellem de såkaldte mixlån og annuitetslån, og hvor man altså kan nedsætte førsteårslejen med 500 kr. pr. måned svarende til, at man havde købt en bolig for 650.000 kr., hvilket er en betydelig lettelse af økonomien for den enkelte familie, der måtte være i vanskeligheder.

Det er også en boligpakke, som rummer en midlertidig fjernelse af stempelafgiften på skøder, hvilket betyder en væsentlig lettelse for omsætningen af boliger, noget, som svarer til op imod 4.000 kr. for et hus, der er købt for de ca. 650.000 kr. Det er også en boligpakke, som fjerner stempelafgiften på pantebreve og lignende ting.

Det vil sige, at der gøres en ganske betydelig indsats for at fremme omsætningen på ejerboligmarkedet og en indsats, der økonomisk kan føles.

Og hvorfor så det? Selvfølgelig fordi der er problemer, og det er der ikke nogen i denne debat der har undertrykt eller benægtet. Der er problemer på ejerboligmarkedet. Der er problemer med en for lav omsætning, der er problemer med priser, der har været svagt faldende, der er problemer med folk, der føler, at deres økonomi er klemt, og det betyder selvfølgelig noget for deres dispositioner på andre områder.

Det er det, regeringen burde tage fat på, og som den har taget fat på. Det var også det, den foregående regering tog fat på for 3 år siden, da problemerne var langt større, og hvor den foregående regering lavede en boligpakke, der minder meget om den, vi laver nu. Dermed er også den hulhed understreget, der har været i bl.a. indlæggene fra Venstre og De Konservative.

Vi har diskuteret ejerboliger meget i dag, men vi skal ikke glemme, at det ikke alene er ejerboligerne, der har problemer. Vi har nogle byfornyelsesproblemer og generelle problemer på lejeboligmarkedet. Dem tages der også fat på bl.a. gennem en tilskudsordning på op til 10.000 kr. om året til vedligeholdelse og forbedringer og gennem en forbedret byfornyelse. Det er sådan, det bør være. Det er det, der både fremmer beskæftigelsen og fjerner nogle af problemerne.

Men hvorfor så hele denne debat i dag? Ja, det tror jeg blev illustreret ganske godt tidligt under debatten, hvor jeg følte det nødvendigt at provokere både Fremskridtspartiets, Venstres og De Konservatives ordfører, fordi der kom nogle horrible udtalelser som indledning til debatten.

Når man fra denne talerstol kan sige, at blot det offentlige ville holde fingrene væk fra ejerboligmarkedet, skulle ejerboligerne nok klare sig selv, er man ude på et plan i argumentationen, hvor det ikke kan bære, og så er det rimeligt at svare igen, som jeg gjorde til fru Kirsten Jacobsen: Jamen så lad os dog diskutere, om vi skal trække ejerboligen helt ud af personbeskatningen, for det er åbenbart det, der generer nogle af de borgerlige partier.

Det er klart, at det ikke var et forslag, men en provokation for at illustrere, at debatten kan komme ned på for lavt et plan, og det var også en provokation for at understrege, at ikke alle boligejere er i samme båd. Fru Kirsten Jacobsen indrømmede jo ganske, at hun ligesom jeg ikke havde brug for en forbedret boligøkonomi.

Når det er væsentligt at trække det ind i debatten, er det selvfølgelig, fordi forslag, der er generelle og skal tjene til at forbedre boligøkonomien for alle ejere af boliger, samtidig skal forbedre økonomien for 1,2 millioner boliger i dette land. Det er en økonomisk opgave, som vi ikke kan magte med fornuft her i Folketinget. Derfor er det selvfølgelig fornuftigt at koncentrere sig dér, hvor problemerne er. Det har regeringen gjort med den boligpakke, der vil blive vedtaget i morgen.

Jeg synes, man skal understrege, at denne debat i et vist omfang har været ført på et principielt grundlag, og det har været vigtigt for nogle af os ikke at undertrykke de problemer, der er på boligmarkedet, men at få fjernet en del af den debat, som forekommer underlødige. Det kan ikke være rimeligt, at vi skal bilde befolkningen ind, at alle boligejere har problemer, at det blot er skattevæsenet og det offentlige, der generer boligejerne, og at alt var godt, hvis de ville holde sig væk.

Jeg synes også, man skal gøre det klart, at skattefradragsretten er en nødvendig del af den boligøkonomi, vi alle sammen har i dag, og at den ikke kan fjernes hverken fra den ene dag til den anden eller i løbet af en kort perio-

[Jørgen Estrup]

de, men man skal ikke lade, som om skattefradragretten blot er noget, der er uafhængigt af skattesystemet. Skattefradragretten er en ret, vi alle sammen har til at udskrive en regning til naboen. Det er det, der sker, når man udnytter sin rentefradragsret – man udskriver en regning til naboen. Det kan der i og for sig være grund til, fordi man har indbygget det i sin økonomi, men man skal ikke tro, at man derved er uden for skattesystemet. Man er i høj grad en del af skattesystemet og har en økonomisk fordel af det.

Lad mig blot til slut sige, at selvfølgelig er en sådan debat nødvendig indimellem, men jeg synes ikke, det har været nogen opmuntring eller nogen god oplevelse hele vejen igennem. Det hænger bl.a. sammen med, at man kan høre nogle af ordførerne – i hvert fald fru Pernille Sams, men også i et vist omfang fru Kirsten Jacobsen – tage afstand fra den dagsorden, som er foreslået fra regeringspartiernes side, uanset at de pågældende ordførere for 3 år siden stemte for en dagsorden, der var svagere i forhold til ejerboligens beskyttelse, og en dagsorden, der var stillet på et tidspunkt, hvor ejerboligmarkedet var presset langt mere, end det er i dag, og antallet af tvangsauktioner for ejerboliger var cirka dobbelt så stort, som det er i dag.

På det tidspunkt kunne både Fremskridtspartiet, Venstre og De Konservative stemme for en dagsorden, som i stort omfang sagde det samme, som regeringens siger i dag: at man skal sikre situationen for ejerboligen. Der var oven i købet ikke engang en understregning af, at det var den enkelte ejerboligfamilie. Men i dag, hvor man er på oppositionsbænken, hedder det noget helt andet.

Hr. Peter Brixtofte erkendte sit medansvar. Jeg synes, det havde klædt den konservative ordfører også at erkende sit. At Fremskridtspartiet normalt ikke har noget medansvar, kommer ikke bag på nogen, men for den pågældende dagsorden havde Fremskridtspartiet et medansvar og burde derfor også vedstå det i dag.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Hr. Jørgen Estrup undrer sig over, hvorfor vi ikke kan støtte regeringspartiernes dagsordensforslag. Jeg vil bare sige, hr. Jørgen

Estrup, at det er helt uklart, hvad dagsordensforslaget egentlig betyder, og derfor kan vi ikke støtte det. Det er fyldt med en masse vage formuleringer, som regeringen ikke vil uddybe hvad der egentlig skal forstås ved. Der står f.eks., at man skal sikre balancen mellem de forskellige boligformer. Hvad betyder det at sikre balancen?

Vi har helt konkret spurgt, om det betyder, at regeringen er villig til at garantere, at både ejere og lejere skal have skattelettelser, eller man holder fast i, at skattelettelser set med regeringens øjne muligvis skal forbeholdes lejerne, fordi de for ejernes vedkommende skal modsvares af en lavere lejeværdi.

Så længe sådan nogle ting kan ligge i en dagsorden, uden at regeringen vil afkræfte det, og regeringspartierne er så uenige om, hvad de internt mener der står i denne dagsorden, kan vi ikke stemme for den. Prøv bare at se hr. Erhard Jakobsens indlæg kontra hr. Jørgen Estrups – de to indlæg er totalt uforenelige. Vi, der sidder og vurderer regeringens politik, kan slet ikke se, hvor de to ting mødes til sidst. Når man fortolker en dagsorden så forskelligt, som regeringspartierne gør, må vi sige, at det er helt uvist, hvor den lander, og at indholdet er helt uberegneligt. Derfor må vi selvfølgelig stemme imod.

Men hvis hr. Jørgen Estrup vil gå op og uddybe nogle af de ting, som skatteministeren tidligere har undladt, og som regeringspartierne i dag er vildt uenige om, så vi kan få sikkerhed for, hvad det betyder, kan vi tage mere konkret stilling, end vi kan på det nuværende grundlag.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg skal lade være med at lade mig provokere af hr. Jørgen Estrup og dermed gøre eftermiddagen længere, end den behøver at være, men nøjes med at sige til hr. Jørgen Estrup, at den dagsorden, som Fremskridtspartiet støttede for 3 år siden, indeholdt – uanset hvor meget Fremskridtspartiet hoppede, sprang, stod på hovedet osv. – alt det, man kunne formå den tidligere regering til at gå med til. Der var ikke nogen muligheder for at komme længere. Det fremgik ganske klart af de indlæg, jeg på Fremskridtspartiets vegne holdt fra denne talerstol.

[Kirsten Jacobsen]

Når Fremskridtspartiet slet ikke kan støtte det dagsordensforslag, som de nuværende regeringspartier fremsætter i dag, er det bl.a. på grund af det, fru Pernille Sams lige sagde. Det er en fuldstændig intetsigende dagsorden, som henviser til et intetsigende indlæg fra boligministeren og med nogle vage formuleringer om, hvad det er, regeringen vil sætte i gang.

Når Fremskridtspartiet derimod udtrykker, at man kan stemme for SF's dagsorden, er det, fordi der er noget operationelt i den, nemlig det, at regeringen inden den 1. juni 1993 skal fremlægge en skattereform, der kan skabe langsigtet tryghed på boligmarkedet. Hvis der virkelig er noget, boligmarkedet, som er i koma lige nu, og boligejerne har brug for, er det at vide, hvad det er for tanker, der rumsterer i regeringens hoved. Det er ikke kun Folketinget, der har krav på at få det at vide. Boligejerne må vide, om de er købt eller solgt, og derfor er hr. Jes Lundes dagsorden bedre end regeringens.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Det er ikke svært at finde undskyldninger, hvis man har brug for undskyldninger. Fru Pernille Sams fandt et hår i suppen ved at sige, at hun ikke forstod, hvad det betød med balance imellem udgifterne til forskellige boligformer, men det tror jeg godt ret mange andre forstår.

Jeg synes, man må konstatere, at vi alle sammen ønsker en hurtig afklaring af boligudgifterne og af, hvad der skal ske på boligmarkedet. Men vi ved godt, at den tidligere regering i høj grad var i gang med at forsøge det og ikke var kommet så frygtelig langt i sine anstrengelser. Den nuværende regering arbejder videre efter de samme retningslinier, som lå, da vi fik Personskatteudvalgets betænkning.

Derfor synes jeg, man må konstatere, at det, fru Pernille Sams og fru Kirsten Jacobsen undskylder sig med, er pseudoundskyldninger. I dag, hvor antallet af tvangsauktioner er det halve af det, som fru Kirsten Jacobsen snakkede om som en frygtelig situation – det halve af det, det var i 1990 – kan man ikke stemme for den dagsorden, man kunne stemme for i 1990.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Det er vel ikke så underligt, at vi føler utryghed ved regeringens dagsorden, når hr. Jørgen Estrup kan stemme for den. Efter at have hørt de synspunkter, hr. Jørgen Estrup har fremført i dag, hvor hr. Jørgen Estrup var inde på at fjerne rentefradragsretten i bytte mod at fjerne lejeværdien af egen bolig, er det vel ikke så underligt, at vi føler stor utryghed.

Der er stor forskel på regeringspartierne og vores dagsorden. I regeringspartierne dagsorden står der bare, at det økonomiske grundlag ikke må forringes. Det kan være nul. Vi andre siger, at det økonomiske grundlag skal forbedres. Det er plus, og plus er altså mere end nul.

Derudover vil vi sikre, at der gives et konstant tilsagn om, at lejeværdien af egen bolig ikke sættes i vejret. Regeringen vil ikke fraskrive sig den mulighed, og det synes jeg heller ikke skaber tryghed. Jeg synes, det er vigtigt i dag at få fastslået, at lejeværdien af egen bolig ikke kan stige og dermed, at vi er enige om at indføre et loft svarende til værdien i 1992. Det er en konkret handling, et konkret tilsagn, og det havde vi ønsket at regeringen kunne deltage i.

SF's dagsorden er bedre på den måde, at man i hvert fald får noget konkret, der hedder, at man inden 1. juni skal have fremlagt en skattereform, der skaber langsigtet tryghed.

Vi har brug for handling. Ingen kan leve med usikkerhed om disse regler. Enten må vi være enige om at opgive en skattereform og så få det sagt, eller også må man komme med et forslag, så vi kan finde ud af, om vi kan blive enige. Lad os få det overstået, sådan at boligmarkedet får klarhed!

Derfor er SF's dagsorden bedre end regeringens, og derfor kunne vi stemme for den, hvis den kom til afstemning. Men vi synes bestemt, at vores egen er den rigtige, for den er præget af handling.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Der er en meget væsentlig forskel på den situation, vi havde for tre år siden, og den, vi har nu. Den væsentligste forskel er, at vi nu har en flertalsregering. I og for sig skulle det være nok, at regeringen henviste til regeringsgrundlaget, hvis de løfter, der lå i regeringsgrundlaget, var troværdige for boligejerne. Men efter-

[Kirsten Jacobsen]

som regeringen tiltrådte omkring den 1. februar og boligpriserne og omsætningen stadig går den forkerte vej, er det et klart udtryk for, at befolkningen ikke fæster lid til de garantier, som regeringen i forblommede vendinger kommer med.

Derfor mener vi i Fremskridtspartiet, at boligejerne og Folketinget har krav på at se på tryk, hvad regeringen vil. Hvad er det for gaver eller regninger, regeringen vil sende til boligejerne i forbindelse med en kommende skatte-reform?

Jeg vil gerne sige til hr. Jørgen Estrup, at antallet af afholdte tvangsauktioner i 1990 ifølge oplysninger fra Danmarks Statistik var 14.262, og på trods af milliardhjælpepakker var antallet af afholdte tvangsauktioner i 1992 10.646. Hr. Jørgen Estrup, det er ikke en halvering, det er meget, meget mindre. De tal, hr. Jørgen Estrup prøver at overbevise Folketinget med, er ikke i overensstemmelse med sandheden.

Anden næstformand (Grove):

Der er en del støj fra de forhandlinger, der foregår i folketingssalen.

Skatteministeren (Stavad):

Jeg har en bemærkning til hr. Peter Brixtofte – hvis hr. Peter Brixtofte har tid et øjeblik.

Hr. Peter Brixtofte gav udtryk for, at den første pind i den dagsorden, han er medfor-slagsstiller til, ville være udtryk for en uændret lejeværdi. Det er ikke rigtigt, hr. Peter Brixtofte. Skatteåret 1992 er vel indkomståret 1990, og derfor ville konsekvensen være et umiddelbart meget betydeligt provenutab.

Det er kun en teknisk oplysning for at sikre, at hr. Peter Brixtofte ikke har misforstået situationen, så han stemmer for en anden dagsorden end den, der er foreslået.

(Kort bemærkning).

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg synes, at jeg til sagens afklaring er nødt til at sige, at den omstændighed, at hr. Jørgen Estrup og jeg har forskellig opfattelse af lejeværdi og rentefradragsret, ikke har noget som helst at gøre med, hvad man kan forvente der kommer til at ligge i regeringens forslag. Det, der kan forventes at ligge i regeringens forslag, er det, der står i regeringsgrundlaget, og deri er

der givet boligejerne en mere håndfast garanti end i nogen tidligere erklæring. Der er ikke tvivl om, at det bliver resultatet af det, regeringen lægger frem.

Så kunne jeg lide at spørge, om ikke SF kunne tænke sig at foreslå den 5. juni i stedet for den 1. juni. Jeg synes, det er en mere festlig dato. Kan regeringen ikke få lov at vente til den 5. juni? Man kunne da overveje det.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg kan helt bekræfte, hvad hr. Erhard Jakobsen siger. Selvfølgelig er det regeringsgrundlaget, der er det afgørende. Det er der ikke nogen tvivl om. Jeg opfatter i øvrigt heller ikke vores udtalelser som vidt forskellige, men det er klart, at når man får en underlødige argumentation, er man nødt til at trække den ud til det yderste, så man kan se, hvor underlødige den er. Det er det, der er sket i dag.

Så vil jeg blot sige til hr. Peter Brixtofte, at der var mange undskyldninger i forklaringen på, hvorfor man ikke kunne bruge regeringens dagsorden. Når hr. Peter Brixtofte henviser til, at der ikke står noget om loft over lejeværdien, må man spørge hr. Peter Brixtofte, hvorfor den regering, som hr. Peter Brixtofte som medlem af Venstres gruppe var støtte for i 1990, ikke fremsatte det forslag. Det havde dog været nemt at fremsætte det forslag i 1990. Jeg synes, det illustrerer lidt af, hvordan man har forskellige synspunkter, når man er i regering, og når man er i opposition.

I øvrigt er jeg helt enig i hr. Erhard Jakobsens forslag om datoen. Jeg synes, det er en smuk dato.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Hr. Erhard Jakobsen, det kan godt være, Centrum-Demokraterne mener, at der er givet boligejerne mere end håndfaste garantier i regeringsgrundlaget, men det, der er vigtigt, er, hvordan boligejerne opfatter garantierne. Hvis boligejerne opfattede garantierne som så håndfaste, som hr. Erhard Jakobsen giver udtryk for, ville det have medført, hr. Erhard Jakobsen, at der var kommet ro og stabilitet på boligmarkedet og der var kommet omsætning i gang.

[Kirsten Jacobsen]

Når det modsatte er tilfældet, er det, fordi boligejerne ikke tillægger garantien nogen betydning. Boligejerne tror ikke på regeringens forsikringer, uanset at regeringen er en flertalsregering. Det er regeringens problem, men sådan er kendsgerningerne, hr. Erhard Jakobsen. Det kan godt være, Centrum-Demokraterne er kede af det, men vi kan se på omsætningstallene og prisfaldene, hr. Erhard Jakobsen, at boligejerne ikke fæster lid til garantierne, for så ville udviklingen ikke have været, som den har.

(Kort bemærkning).

Erhard Jakobsen (CD):

Overalt, hvor der er tale om kommunikation mellem regeringen, Folketinget og befolkningen, støder vi på det samme problem: Det er ikke de reelle oplysninger, der når frem til befolkningen. De oplysninger, aviserne har givet, er ikke alle de reelle oplysninger, og det er i hvert fald helt misvisende, når formanden for ejendomsmæglerne går rundt og siger, at der ikke er nogen garanti. Jeg kan i øvrigt ikke se, hvilken interesse han kan have i det, men det er da klart, at det tæller. Det er nogle personers og politiske partiers udtalelser og mistænkliggørelse og pressen, der har gjort, at den enkelte ikke fæster lid til det.

Jeg kender stemningen i regeringen, og jeg har fuld tillid til, at der kommer noget ud af det, som er langt bedre end det, man kunne lægge i noget af det, den forrige regering kom med. Og så er der det, at Centrum-Demokraterne ikke vil nøjes med at være kede af tingene. I den position, vi sidder i, har vi chancen for at gøre noget ved det i modsætning til partier, der sidder udenfor og bare er i opposition – hvad jeg ikke kan bebrejde dem; nogen skal jo være det.

Kirsten Jacobsen (FP):

Hr. Erhard Jakobsen, det kan man hurtigt gøre noget ved og afskære enkeltpersoner fra at afspore debatten. Hr. Erhard Jakobsen og regeringen kunne i hvert fald stemme for den af hr. Jes Lunde foreslåede dagsorden, hvorefter regeringen senest den 1. juni fremlægger den skattereform, som kan skabe langsigtet tryghed på boligmarkedet. Så kan boligejerne, hr. Erhard Jakobsen, sort på hvidt tage stilling til, om de mener, de garantier, der ligger i regeringsgrundlaget, er gode nok.

Lysholm Christensen (KRF):

Ejerboligen er en god og familievenlig boligform. Det har Kristeligt Folkeparti altid ment, og vi har altid sat denne boligform højt. Ejerboliger er af meget forskellig størrelse, beliggenhed osv. Der er noget for ethvert behov, der er noget til enhver økonomisk formåen. De borgere, som selv kan lide at pusle med hus og have osv., skal have mulighed for at etablere sig i en ejerbolig. Også for familier, som har behov for tumleplads til børnene, skal det være overkommeligt at etablere en ejerbolig, så man kan skabe de bedst mulige rammer for familiens daglige liv og virke. Men der skal også være en rimelig balance i forhold til lejeboligmarkedet, og det er vel det, dette egentlig drejer sig om.

Vilkårene for ejerboligmarkedet har ændret sig voldsomt igennem de sidste, skal vi sige 30 år. I 1960'erne og begyndelsen af 1970'erne byggede man blot løs. Man startede ofte uden egenkapital. Der var en periode, hvor man så galt fik momsrefusion, når man byggede, og man havde en billig belåning. Dertil kom, at inflationen forkortede vandgrødsperioden til nogle få år. Personer, som etablerede sig med ejerbolig i den periode, er ikke at ynke. De fleste af dem, som har deltaget i debatten i dag, hører til den gruppe, og det vil sige, at vi ikke har noget i klemme. Vi har boet billigt og gør det stadig. Man kan ikke engang have ondt af hinanden over, at vi har haft et værditab på vores hus de senere år.

Men når der er grundlag for en så engageret debat, som tilfældet er her i dag, så skyldes det, at der er en anden stor gruppe af boligejere, som har haft og stadig har det vanskeligt rent økonomisk. Det afspejles i de mange tvangsauktioner og store vanskeligheder med at sælge huset. Det kan være, lånene er så store, at de overstiger ejendommens værdi, så man ikke kan sælge, og der er mange andre tegn på, at det går dårligt for ejerboligmarkedet i øjeblikket.

Der er mange årsager til, at husejerne er havnet i denne situation. I Kristeligt Folkeparti hører vi ikke til dem, der skyder skylden på kartoffelkuren og skattereformen fra tidligere. Det var nødvendige indgreb, det var nødvendig lovgivning, fordi vi på det tidspunkt havde en meget ophedet økonomi. Målet var at dæmpe inflationen og få mere gang i opsparringen,

[Lysholm Christensen]

og de to mål er i hvert fald nået. Vi har nu næsten fået inflationen i ro, og vi har fået en rekordhøj opsparing, som vi vel alle er glade for, fordi det har afløst låntagning og overforbrug. Den øvelse var nødvendig, og vi vedstår vort medansvar for den.

Det, der yderligere har forværret situationen i de senere år, er til dels udefra kommende forhold. Det er dårlige konjunkturer, som præger hele Vesteuropa, et trængt lånemarked og den alt for høje arbejdsløshed. En lav inflation har også været årsag til de problemer, vi står i, men denne lave inflation er vi glade for i anden sammenhæng, så det er ikke så enkelt.

Der er altså store problemer for en gruppe af boligejere, og derfor har regeringen også allerede taget initiativ til lovgivning, som kan løse nogle af problemerne.

Som det er sagt tidligere, skal vi i morgen vedtage en boligpakke. Det bliver nu muligt at få annuitetslån, vi har igennem et stykke tid haft tilskud til vedligeholdelse, og vi får også fritagelse for stempelafgift på skøder. Jo, der er allerede taget nogle initiativer – boligministeren har i sin besvarelse grundigt gjort rede for dette – og der kommer mere fra regeringens side i den kommende tid.

Så kommer jeg til skattereformen, som har optaget så stor en del af debatten i dag. Det er vigtigt, at vi får den kommende skattereform skruet sammen på en sådan måde, at vilkårene for boligejerne ikke bliver forringet. Der er forskellige skruer at stille på i den skattereform. Det er for tidligt at afsløre, hvordan der skal skrues på disse skruer, men det er klart, at det kan ske på forskellige måder, og målet skal blot være, at vilkårene for boligejerne ikke bliver forringet.

Vi er nemlig for mig at se kommet til et punkt, hvor der er blevet nogenlunde balance mellem ejer- og lejeboligmarkedet, og det er for så vidt udmærket, at der er denne balance. Men den må ikke forrykkes yderligere, så det bliver mere favorabelt at sidde i en lejebolig; det skal fortsat være således, at det er attraktivt og overkommeligt for børnefamilier og andre, som ønsker at bo i en ejerbolig, at erhverve en sådan. Og derfor er det vigtigt, at vi fastholder denne balance i forhold til lejeboligmarkedet i den kommende skattereform, for det er netop her, tingene skal afgøres.

Men den bedste hjælp til ejerboligmarkedet er formentlig slet ikke af politisk karakter, i hvert fald ikke direkte. Det, der skal til, er vækst i samfundet; vi skal have gang i produktionen og beskæftigelsen, og der skal være en yderligere investeringslyst, så vi får gang i sagerne. Det vil også give vækst på ejerboligmarkedet, fordi der vil blive mere behov for at flytte, priserne vil formentlig stige, og renten vil falde. Alt dette afhænger til dels af de internationale konjunkturer, men der er én ting mere, som jeg vil tillade mig at nævne – skønt det i dag er blevet betegnet som noget odiøst i denne debat: Det danske folk kan faktisk medvirke til at sætte denne vækstproces i gang om 3 uger, nemlig ved at sætte kryds det rigtige sted den 18. maj. Jeg er overbevist om, at et ja den 18. maj vil medvirke til det rentefald, som er en af de meget væsentlige faktorer, for at vi kan få gang i dette område.

Så alt i alt mener jeg nok, at der er lys forude; der er taget nogle initiativer til gavn for boligmarkedet, og der er håb om, at vi får øget vækst i samfundet den kommende tid, så der er grund til en vis optimisme. Regeringen vil i hvert fald bestræbe sig på at understøtte den optimisme, så det også kan gå den rigtige vej for ejerboligmarkedet.

(Kort bemærkning).

Baadsgaard (S):

Der er jo faldet mange bemærkninger om de forskellige dagsordensforslag, og vi betragter SF's som en tillidserklæring til regeringen. Vi har drøftet SF's forslag regeringspartierne imellem, og jeg forstår, at hele Folketinget vil kunne samles om det. Og derfor skal jeg på vegne af forslagsstillerne fra regeringspartierne trække den af regeringspartierne stillede dagsorden tilbage.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Se, det er jo interessant, nu har regeringen trukket sin egen dagsorden. Det er glædeligt, set med vore øjne, men det viser jo også, at meget af det, vi har sagt i løbet af debatten, er rigtigt.

Regeringen tror ikke engang på sin egen dagsorden, og hvordan skulle vi andre så kunne gøre det? Nu viser det sig, at regeringen vil

[Pernille Sams]

stemme for SF's dagsorden sammen med os andre, så det bliver i hvert fald helt klart et enigt Folketing, der går ind for SF's dagsorden, og det er vi i hvert fald ikke utilfredse med, tværtimod. Forslaget er en klar forbedring i forhold til regeringens eget forslag, som den ellers havde flertal for.

I og med at SF's dagsorden nu ser ud til at blive vedtaget, får vi forkortet usikkerhedsperioden, som boligejerne nu har levet med så længe. Regeringen har hidtil udskudt enhver tale om skattereform til den anden side af sommerferien, og man har konsekvent nægtet at forholde sig konkret til nogen ting, men bare sagt, at det ser vi på efter sommerferien. Nu sker der noget inden sommerferien; nu bliver usikkerhedsperioden forkortet til den 1. juni, og det er da i hvert fald bedre end ingenting.

Og så vil jeg bare sige, at i modsætning til hr. Baadsgaard betragter vi nu ikke SF's dagsorden som en tillids erklæring til regeringen. Det er et spørgsmål om, at regeringen – som selv har lagt op til usikkerheden – skal komme ud af starthullerne, se at få formuleret sig i debatten og komme med nogle konkrete udspil. Men derfra og til at mene, at regeringens konkrete udspil skulle blive bedre af den grund, og at det skulle være en tillids erklæring til regeringen – det er vi i hvert fald ikke med på, vi stemmer i hvert fald ikke for dagsordenen på det grundlag.

Anden næstformand (Grove):

Det af Baadsgaard (S), Bente Juncker (CD), Jørgen Estrup (RV) og Lysholm Christensen (KRF) fremsatte forslag om motiveret dagsorden er taget tilbage. Ønsker nogen at optage det? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er det bortfaldet.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg vil gerne sige tak til hr. Baadsgaard, fordi regeringen trækker sit dagsordensforslag, så SF's kan blive vedtaget. Det betyder jo, at regeringen nu binder sig til at komme med et forslag til skattereform inden den 1. juni, og det betyder også, at måneders usikkerhed på boligmarkedet kan blive erstattet med vished. Det synes jeg er et meget flot resultat af den debat, vi har haft i dag.

Jeg vil gerne understrege, at SF lægger selvfølgelig også afgørende vægt på den første del af dagsordenen, som opfordrer regeringen til at gøre sit yderste for så hurtigt som overhovedet muligt at komme med forslag til væsentlig nedbringelse af arbejdsløsheden. Det er efter vores mening også af helt afgørende betydning for at få en bedre situation på boligmarkedet, så vi forventer selvfølgelig, når dagsordenen nu bliver vedtaget, at regeringen også lever op til denne del af den. Arbejdsløsheden er vores største problem lige nu, og det er det allervæsentligste at få gjort noget ved det.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Gennem temmelig lang tid har jeg på Venstres vegne opfordret regeringen til at komme med sin skattereform ud fra synspunktet: Enten kan vi lige så godt opgive at finde ud af noget, eller også skal det frem, så vi kan se, om vi kan blive enige om et eller andet, så der bliver skabt klarhed på boligmarkedet. Men det er ikke lykkedes, selv om vi har presset på.

På den baggrund må jeg sige, at det er en stor glæde, at regeringen i dag kan stemme for tidsfristen den 1. juni. Derfor vil vi også stemme for SF's forslag, for vi vil gerne sikre, at vi får regeringsforslagene frem, så der kan skabes klarhed. Vi har i vores egen dagsorden formuleret nogle forslag til konkrete handlinger, og vi håber, at de forslag bliver indarbejdet i regeringens oplæg, for det er der brug for. Men jeg håber også, at det hurtigt efter den 1. juni kan blive klart, om man kan blive enige om noget, for jeg vil godt sige, at det vil være lidt ulykkeligt, hvis der kommer et forslag, som skal forhandles måned efter måned. Det vil skabe uro på boligmarkedet.

Så derfor vil jeg spørge skatteministeren: Vil regeringen også give tilsagn om, når forslaget er fremsat inden den 1. juni, snarest muligt at tage initiativ til meget hurtige forhandlinger, så man kan få en hurtig afklaring af hensyn til boligmarkedet?

Skatteministeren (Stavad):

Må jeg først konstatere, at da jeg indfandt mig i Skatteministeriet og fik det overdraget fra hr. Peter Brixtofte den 25. januar, var der på nær 5 dage gået 4 måneder, siden Personskatteudvalget kom med sit initiativ. Og ved

[Skatteministeren]

den lejlighed fandt jeg ikke noget, der lignede en skitse eller et brugbart udspil til konturerne af en skatteomlægning.

Den frist, som Folketinget om et øjeblik fastsætter for den nye regering til at fremsætte forslag til ændringer i skattesystemet – omlægninger, skattereform, hvad man nu vil kalde det – er 5 dage efter, at der er gået 4 måneder, siden regeringen tiltrådte. Så jeg vil konstatere, hr. Peter Brixtofte, at vi har afløst en regering, der talte meget om at gøre noget og gav mange løfter på skatteområdet, hvorimod den nye regering er blevet skældt vældig meget ud for at sige alt for lidt om skatteområdet. Men til gengæld, hr. Peter Brixtofte, har vi i stedet brugt kræfterne på at gøre vores hjemmearbejde, og derfor føler jeg mig også rimelig tryk ved, at den dagsorden, der om et øjeblik bliver vedtaget, vil regeringen kunne leve op til.

Derefter spørger hr. Peter Brixtofte, om regeringen hurtigt vil tage initiativ til forhandlinger for at få en afklaring. Svaret er ja! Regeringen er særdeles optaget af, at vi får den sag afklaret, så hvis oppositionspartierne vil møde op med den samme vilje til at nå resultater, som regeringspartierne vil møde frem med, tror jeg også på, at det vil lykkes.

Derfor synes jeg også, at debatten ser ud til at munde ud i et resultat, som alle burde være tilfredse med. At vi kan samle hele Folketinget, alle Folketingets partier, så der kun er røde lamper på afstemningstavlen, synes jeg da er et resultat, som regeringen kan hilse med særdeles . . . ene grønne lamper, ene grønne lamper selvfølgelig; nu må hr. Peter Brixtofte have mig undskyldt og huske, at dér, hvor jeg kommer fra, betyder den røde farve noget særdeles positivt.

At der bliver ene grønne lamper på afstemningstavlen, synes jeg er et godt resultat og en tillids erklæring til regeringen, som vi er glade for og gerne vil kvittere for. Vi håber, at den tillid også vil blive fulgt op af konstruktiv lyst til at deltage i at skabe resultater, når forslagene bliver lagt frem.

Boligministeren (Kofod-Svendsen):

Jeg synes, det er meget let at drage en overordentlig positiv konklusion af denne debat, som vi nu har haft i nogle timer. Hele Folketinget står nu bag regeringen om opfyldelse af to af regeringens mærkesager, nemlig at nedbrin-

ge ledigheden og skabe tryghed på boligmarkedet. (*Munterhed*). Jeg synes, det er flot, at hele Folketinget bakker regeringen op.

Kirsten Jacobsen (FP):

Den er næsten ikke til at slå, hr. boligminister. (*Munterhed*). Jeg vil lade være med at forsøge, men kun sige, at jeg tror ikke, regeringen skal komme så højt op under loftet, at man ligefrem opfatter afstemningsresultatet som en dybtfølt tillid til regeringens udspil den 1. juni; jeg tror, det er at gå lidt for vidt. Lad os holde os ved jorden, det tjener os bedst.

Jeg tror, at hvis nogen skal takkes i denne sag, må det være hr. Jes Lunde og SF, som kunne få regeringen ud af busken og endelig tvinge den til at fortælle boligejerne, hvad det er, man vil. Den største ulykke for boligmarkedet og for omsætningen har været usikkerheden, og uanset indholdet af regeringens udspil er det bedre, at boligejerne selv sort på hvidt kan se, hvad de kan forvente af fremtiden, og se de garantier, som hr. Erhard Jakobsen er så overbevist om vil blive et gode for dem. Boligejerne får selv mulighed for at bedømme tingene, og det er det mindste, de kan forlange af dette Folketing.

Det ville jo være fristende at spørge regeringen, om man også kunne forvente at få udspillet færdigbehandlet, inden Folketinget blev sendt hjem på sommerferie; men jeg kan godt se, at jeg ville bevæge mig lige så højt op under loftet som regeringen, så jeg skal lade være med at stille spørgsmålet. Jeg skal kun konstatere, at når det handler om at skabe den langsigtede tryghed på boligmarkedet, som hr. Jes Lundes dagsordensforslag lægger op til, mener vi i Fremskridtspartiet, at boligejerne skal have lavere boligudgifter, og at samfundet skal betale nogle af de penge tilbage, som er blevet opkrævet. Vi må heller ikke i fremtiden lade boligejerne være afhængige af diverse nødhjælpsforanstaltninger, som dette Folketing kan finde ud af i sene nattetimer.

Det må også kræves, at boligejerne ikke hver eneste dag skal sidde og frygte for, om de er købt eller solgt. Når man køber en ejerbolig og beregner det økonomiske grundlag for købet, må man have en rimelig garanti for, at et flertal i dette Folketing ikke fjerner éns økonomiske grundlag, men er sig sit ansvar bevidst og husker, at når en familie køber en ejerbolig, sæt-

[Kirsten Jacobsen]

ter man sig meget dyrere, end man måske ville gøre som lejer, fordi man ønsker at skabe en tryk bolig til sin familie, samtidig med at man tvinger sig selv til at præstere en ret stor opsparring. Det synes jeg regeringen skal have i baghovedet, når forslagene skal udarbejdes.

Jeg synes, vi har fået det ud af Fremskridtspartiets forespørgselsdebat, at hr. Jes Lunde fandt en modus vivendi. Boligejerne får et eller andet at tage stilling til senest den 1. juni, og det synes jeg i hvert fald er godt, selv om jeg måske kunne have ønsket et bedre resultat.

Anden næstformand (Grove):

Jeg er glad for, at der er kommet så mange til stede i salen. Men jeg er tilfreds med at se dem. Jeg behøver ikke at høre dem.

Pernille Sams (KF):

Hele Folketinget står bag regeringen, sagde boligministeren minsandten, men den er for tyk, hr. boligminister.

Hr. Baadsgaard sagde også, at det er et udtryk for tillid til regeringen, at regeringen nu stemmer for SF's forslag. Jamen hvad er det dog for en fortolkning? Regeringen undlader at tage en afstemning om sin egen dagsorden, hvor regeringen kunne se frem til at få den vedtaget med én stemmes flertal. Man har opgivet sin egen dagsorden, og man har sammen med alle os andre sluttet op bag SF's forslag, fordi man måtte indse, at ens egen dagsorden ikke var lige så god. At regeringen trak sit eget forslag tilbage og nu følger resten af Folketinget, skal den bestemt ikke høre noget ondt for, og vi håber da, at det også vil ske i andre sammenhænge siden hen.

Faktum er – og det er vi glade for – at med det resultat, der er kommet ud af debatten, bliver boligejernes månedlange usikkerhedsperiode afkortet til den 1. juni i stedet for at trække ud til den anden side af sommerferien. Nu mangler vi bare, at indholdet af regeringens udspil også bliver i orden, og det ser vi frem til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 40 af Jes Lunde (SF) (se foran)
vedtoges enstemmigt med 107 stemmer.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 38 af Kirsten Jacobsen (FP), Pernille Sams (KF) og Peter Brixtofte (V) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

22) Første behandling af lovforslag nr. L 269:

Forslag til lov om tilskud til Færøernes hjemmestyre.

Af finansministeren (Lykketoft).
(Fremsat 21/4 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Anden næstformand (Grove):

Når der bliver ro i salen, er forhandlingen åbnet.

Forhandling

Sonja Mikkelsen (S):

Lovforslaget er en følge af den tillægsaftale, som den danske regering indgik med det færøske landsstyre den 1. februar i år. Ved den lejlighed blev det aftalt, at der skulle optages forhandlinger mellem den danske regering og det færøske landsstyre om omlægning af statens tilskud og refusioner til et generelt bloktilskud, og det støttede Socialdemokratiet gennem vedtagelsen af beslutningsforslag nr. B 56.

Disse forhandlinger har nu givet resultat, og med lovforslagets vedtagelse vil Færøernes hjemmestyre få det fulde økonomiske ansvar på det sociale område på lige fod med de øvrige områder, der hører under hjemmestyret.

Hidtil har den danske stat medfinansieret de fleste sociale ydelser via procentrefusioner. Af de 800 mio. kr., som Færøerne får fra Danmark om året, har knap en tredjedel været givet som refusion, mens resten har været omgivet til bloktilskud. Nu er det altså hensigten, at Færøerne skal have samme model for stats-tilskuddet, som kendes fra Grønland, og den udvikling hilser vi velkommen i Socialdemokratiet. Ganske vist træder bloktilskudsordningen først i kraft fra den 1. juli, men første halvår af 1993 inddrages på den måde, at i det omfang, landsstyrets udbetalinger udløser et refu-